

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

อำนาจ เพื่อกบวิสุทธิ

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

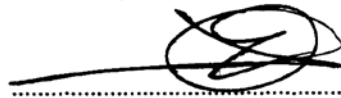
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

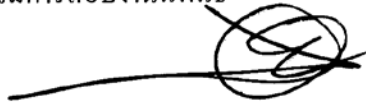
คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ อานาจ เผือกบริสุทธิ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

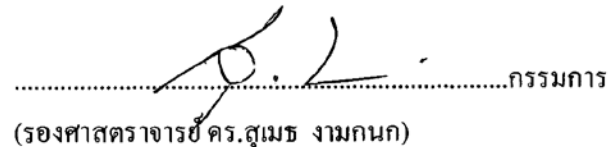

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

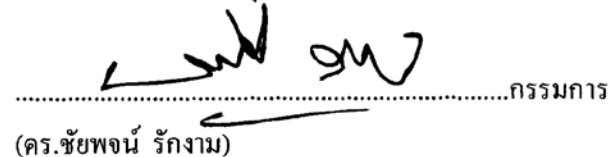
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพงษ์ รุ่งงาม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 28 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก และดร.ชัยพนธ์ รั้งงาม กรรมการสอบงานนิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ดร.จิราพรรณ พงสรวัดสรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายเกรียงศักดิ์ รุ่งโรจน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อีกทั้งขอขอบพระคุณท่านผู้เป็นเจ้าของเอกสาร ตำรา และวิทยานิพนธ์ ที่ผู้วิจัยได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่บิดามารดา ผู้มีพระคุณ ที่เป็นผู้ให้ชีวิตและอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษา ตลอดจนได้ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจและช่วยเหลือในระหว่างกำลังศึกษา และรวมถึงคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยจนได้รับความสำเร็จในการศึกษาดังความมุ่งหมายทุกประการ

อำนาจ เพื่อกบวิสุทธิ์

58920654: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล/ ผู้บริหารสถานศึกษา/ กลุ่มโรงเรียนบางเสาธง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

อำนาจ เพื่ออภิสิทธิ์: หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 (THE MAIN GOOD GOVERNANCE OF
SCHOOL ADMINISTRATORS AT THE GROUP OF BANGSAOTHONG SCHOOLS UNDER
SAMUTPRAKARN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2) คณะกรรมการควบคุม
งานนิพนธ์: ประยูร อิ่มสวาสดี, กศ.ค. 114 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ
เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูใน
กลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560
ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 224 คน จากการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยใช้ตาราง
กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเป็นเกณฑ์มาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .38-.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และ
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที
(t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ
โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตาม
วุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม
โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตาม
ประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

58920654: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION: M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: GOOD GOVERNANCE/ ADMINISTRATORS/ BANGSAOTHONG SCHOOLS/ SAMUTPRAKARN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

AMNART PUEAKBURISOOT: THE MAIN GOOD GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS AT THE GROUP OF BANGSAOTHONG SCHOOLS UNDER SAMUTPRAKARN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. ADVISORY: PRAYOON IMSAWASD, Ed.D, 114 P. 2017.

This research aims to study and compare the main good governance of school administrators at the group of Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 as classified by status, experience and qualification. The sample used in this study was 224 teachers in Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 at 2016. The criteria used to determine the size of the sample was suggested based on Krejcie & Morgan's table. The instrument used in this research was a five-point scale questionnaire, with the item discriminative power between .38 - .80 and the reliability of .98. The statistics used to analyze the data was mean ($\bar{X}$), standard deviation (*SD*), *t*-test and One-way ANOVA.

This study revealed that:

1. The main good governance of school administrators at the group of Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 as a whole and each aspect was at a high level.
2. The comparison the main good governance of school administrators at the group of Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 as classified by status as a whole and each aspect showed no statistical significant difference.
3. The comparison the main good governance of school administrators at the group of Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 as classified by qualification as a whole and each aspect showed no statistical significant difference. Except in the area of Responsibility was found that statistically significantly at .05 level.
4. The comparison the main good governance of school administrators at the group of Bangsaothong School under Samutprakarn Primary Educational Service Area Office 2 as classified by experience as a whole and each aspect showed no statistical significant difference.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
คำถามของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2	9
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา.....	12
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมาภิบาล.....	19
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	67
สรุป.....	67
อภิปรายผล.....	70
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	84
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก.....	93
ภาคผนวก ข.....	97
ภาคผนวก ค.....	105
ภาคผนวก ง.....	112
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	114

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	38
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	44
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	44
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์สอน.....	44
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน.....	46
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิผล โดยรวมและรายข้อ.....	47
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวมและรายข้อ.....	48
8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมและรายข้อ.....	49
9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้อ.....	50
10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อ.....	51

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายชื่อ.....	52
12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมและรายชื่อ.....	53
13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและรายชื่อ.....	55
14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความเสมอภาค โดยรวมและรายชื่อ.....	56
15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวมและรายชื่อ.....	57
16 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน...	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ.....	60
18 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้าน.....	61
19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	62
20 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนโดยรวมและรายด้าน.....	63
21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน..	65
22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	113

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันสังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังได้รับการปฏิรูปในทุก ๆ ด้านจากปัญหาที่สะสม และเป็นตัวทำลายระบบต่าง ๆ ที่อยู่ในสังคมไทย โดยเฉพาะระบบราชการ โดยรัฐบาลในทุกยุค ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูประบบราชการมาโดยตลอด โดยเน้นที่การบริหารงานที่โปร่งใสซึ่งในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ก็ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ส่วนราชการบริหารราชการในหมวดที่ 1 มาตราที่ 6 ว่าในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) นั้นก็เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สัมฤทธิ์ผลต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าไม่มีขั้นตอนปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของราชการให้ทันต่อสถานการณ์ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 9 ได้กำหนดให้การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนการทำให้ภาครัฐ ภาคเอกชน เกิดความตระหนักในการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและรู้จักกันอย่างกว้างขวาง (โกสุมภ์ วนิชชานนท์ และวรวิทย์ อวิรุทธวรกุล, 2546, หน้า 9) และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (2555-2559) ก็ยังมีการกล่าวถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good governance) หรือหลักธรรมาภิบาลในเรื่องของการประเมินสถานการณ์ในประเทศ การสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศที่จะต้องส่งเสริมและพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยกำหนดยุทธศาสตร์พัฒนาระบบราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพิ่มอำนาจและกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีส่วนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมควบคู่กับการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, หน้า 17)

รัฐบาลที่เป็นฝ่ายบริหารในการบริหารประเทศก็มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2542 การออกพระราชกฤษฎีกาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ที่สามารถตรวจสอบได้ ความซื่อสัตย์และความยุติธรรมสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลที่ประกอบไปด้วย

หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (สนธิสัญญาฯ ลิงหลกะ, 2549, หน้า 5) และในระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นนิติบุคคลโดยแบ่งการบริหารงานภายในสถานศึกษาออกเป็นฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ฝ่ายงบประมาณ และฝ่ายบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 35) ซึ่งผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในสถานศึกษาในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่ายนี้ให้ประสบความสำเร็จก็คือผู้บริหาร ผู้บริหารจะต้องใช้ความรู้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่บริหารงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาโดยในจุดนี้การบริหารงานจะต้องอยู่ภายใต้หลักธรรมาภิบาลตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ราชกิจจานุเบกษา, 2546) เพื่อประกันว่าการบริหารงานภายใต้นโยบายและการนำพาองค์กรให้เจริญก้าวหน้านั้นจะไม่มีโอกาสเกิดขึ้นจากหลักประกันนี้ การบริหารงานในสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทในการบริหารงานมากที่สุด ก็คือผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะต้องใช้ความสามารถในการบริหารงานนำพาองค์กรไปสู่จุดสำเร็จได้ และในการนำพาองค์กรให้ไปสู่จุดสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ขึ้นอยู่กับการสั่งการ การตัดสินใจ ซึ่งเป็นการชี้ให้เห็นว่าจะนำพาสถานศึกษาไปในทิศทางไหน หลักธรรมาภิบาลเป็นเครื่องมืออีกเครื่องมือหนึ่งที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป็นหลักประกันว่าองค์กรจะไม่มีกรณีอื้อฉาวบงกช (เกษม วัฒนชัย, 2546, หน้า 19)

จากสภาพปัญหาการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในสถานศึกษาการที่จะนำหลักการบริหารแบบธรรมาภิบาลมาใช้มากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารแต่ละคนซึ่งมีไม่เท่ากัน ซึ่งลักษณะการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนั้น บางโรงเรียนซึ่งอยู่ในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ยังมีความไม่ชัดเจนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการขาดประสิทธิภาพในการบริหารงาน การพัฒนาโรงเรียนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส (อุเทน บุญสีลา, 2559, สัมภาษณ์) สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภานี สุวรรณมิตร (2558, หน้า 63-64) พบว่า ความต้องการในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารนั้นผู้บริหารควรได้รับการพัฒนาในเรื่องของหลักคุณธรรม หลักนิติธรรมและหลักความโปร่งใส

สภาพปัญหาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไปข้างต้น จึงเป็นเหตุผลอันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในเรื่องของ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยดังกล่าวนี้จะนำมาประโยชน์มาสู่โรงเรียนในกลุ่มผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน

คำถามของการวิจัย

1. ปัญหาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน แตกต่างหรือไม่

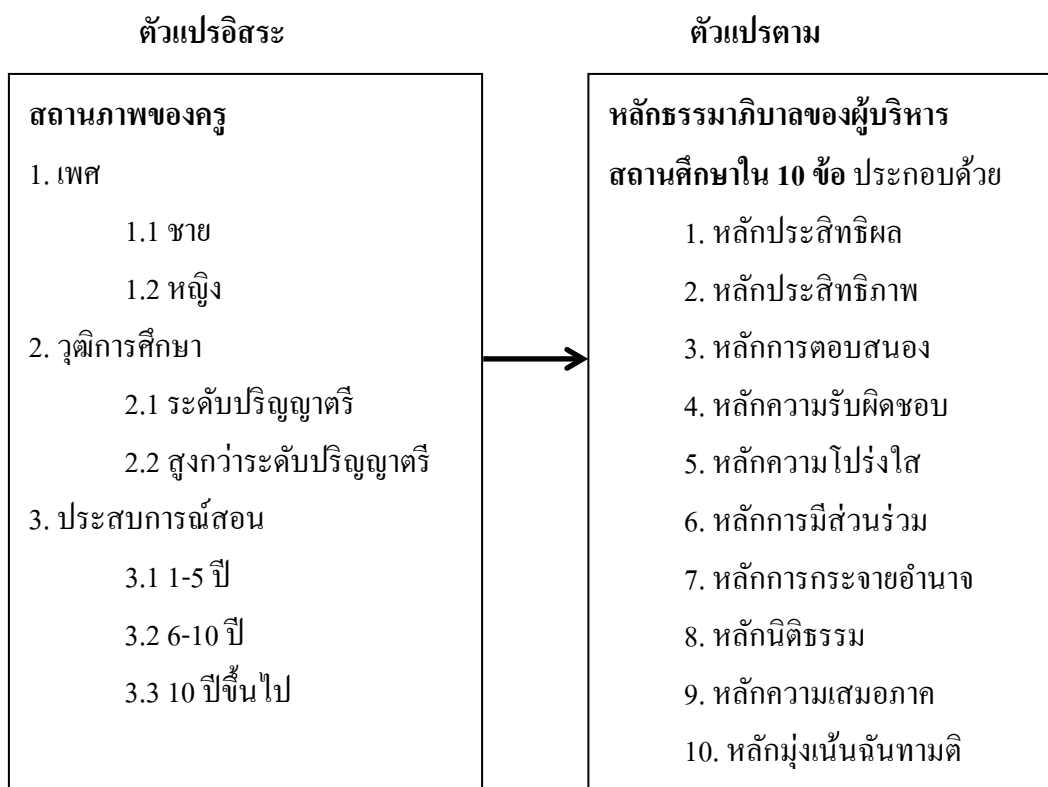
สมมติฐานของการวิจัย

1. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศแตกต่างกัน
2. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน
3. การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในการนำหลัก

ชรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, หน้า 8-9) คือ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักความรับผิดชอบต่อหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นจันทามติ โดยสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักชรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังนี้

1. ทราบถึงระดับการบริหาร โดยใช้หลักชรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2
2. ทราบความแตกต่างในการบริหารงานตามหลักชรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1.1 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, หน้า 8-9) ซึ่งประกอบไปด้วย

- 1.1.1 หลักประสิทธิผล
- 1.1.2 หลักประสิทธิภาพ
- 1.1.3 หลักการตอบสนอง
- 1.1.4 หลักความรับผิดชอบ
- 1.1.5 หลักความโปร่งใส
- 1.1.6 หลักการมีส่วนร่วม
- 1.1.7 หลักการกระจายอำนาจ
- 1.1.8 หลักนิติธรรม
- 1.1.9 หลักความเสมอภาค
- 1.1.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 ทั้งหมด 13 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 512 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จากตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่าง เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-609) ได้จำนวน 224 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตาม โรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น คือ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน จำแนกดังนี้

- 3.1.1 เพศ
  - 3.1.1.1 ชาย
  - 3.1.1.2 หญิง

3.1.2 วุฒิกการศึกษา

3.1.2.1 ระดับปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าระดับปริญญาตรี

3.1.3 ประสบการณ์สอน

3.1.3.1 1-5 ปี

3.1.3.2 6-10 ปี

3.1.3.3 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังนี้

3.2.1 หลักประสิทธิผล

3.2.2 หลักประสิทธิภาพ

3.2.3 หลักการตอบสนอง

3.2.4 หลักความรับผิดชอบ

3.2.5 หลักความโปร่งใส

3.2.6 หลักการมีส่วนร่วม

3.2.7 หลักการกระจายอำนาจ

3.2.8 หลักนิติธรรม

3.2.9 หลักความเสมอภาค

3.2.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง หลักในการปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบ 10 หลัก ดังนี้

1.1 หลักประสิทธิผล หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ โดยการปฏิบัติราชการ จะต้องมีทิศทาง ยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึง มีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.2 หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดี ที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่

เหมาะสม ให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงาน และระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

1.3 หลักการตอบสนอง หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึง ตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลาย และมีความแตกต่าง

1.4 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้น ควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

1.5 หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร อันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

1.6 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

1.7 หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจ จากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยงานปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชน ดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

1.8 หลักนิติธรรม หมายถึง การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1.9 หลักความเสมอภาค หมายถึง การได้รับการปฏิบัติและได้รับการบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทาง

กายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

1.10 หลักมุ่งเน้นฉันทามติ หมายถึง การหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานใน ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้ที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา

3. กลุ่มโรงเรียนบางเสาธง หมายถึง กลุ่มโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการพื้นที่โรงเรียนในเขตรับผิดชอบ

4. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนบางเสาธงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

1.1 สภาพทางภูมิศาสตร์

1.2 โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง ซึ่งมีทั้งหมด 13 โรงเรียน

2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

2.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

2.2 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

2.3 ขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษา

2.4 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

3.1 ความหมายเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

3.2 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

3.3 หลักการและความสำคัญของธรรมาภิบาล

4. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

สภาพทางภูมิศาสตร์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตั้งอยู่ที่ 1/3 หมู่ที่ 8 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540 โทรศัพท์ 0-2330-0141-44 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2, 2560)

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เป็นองค์กรที่มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง เสมอภาค มีคุณธรรม และคุณภาพตามมาตรฐานระดับสากล บนพื้นฐาน “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

บทบาทหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้เขตพื้นที่การศึกษา แยกออกเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 34 แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้ สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการ ของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานใน เขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้ง กำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้าน การศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธงซึ่งมีทั้งหมด 13 โรงเรียน

ระเบียบสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้กำหนดให้มีการแบ่งกลุ่มโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาโดยให้มีประธานกลุ่มเพื่อสะดวกต่อการบริหารจัดการ และได้มีการประกาศกลุ่มโรงเรียน ซึ่งกลุ่มโรงเรียนบางเสาธงก็เป็นหนึ่งในกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ได้ประกาศและแต่งตั้งโดยในส่วนของกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง ประกอบไปด้วย 13 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่
2. โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย
3. โรงเรียนวัดเสาธงกลาง
4. โรงเรียนวัดเสาธงนอก
5. โรงเรียนวัดบัวโรย
6. โรงเรียนละมุลรอดศิริ
7. โรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9
8. โรงเรียนวัดหัวคู
9. โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่
10. โรงเรียนคลองเจริญราษฎร์
11. โรงเรียนปากคลองมอญ
12. โรงเรียนอนุบาลเคหะบางพลีฯ
13. โรงเรียนวัดมงคลนิมิต

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดระบบการศึกษา เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในองค์การที่มุ่งไปสู่ความสำเร็จของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

จรรยา พวงเงินมาก (2551, หน้า 9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่ต้องทำอย่างเป็นกระบวนการ โดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นหมายถึง การพัฒนาผู้บริหารทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด โดยพึ่งงบประมาณจากรัฐอยู่อย่างจำกัดผู้บริหารจะต้องมุ่งที่การประหยัด และการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอื่น ๆ ด้วย นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำให้นุเคราะห์ในสถานศึกษาบังเกิดความตระหนัก และมีอุปนิสัยในการทำงานที่ประหยัดเงิน ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพย์สิน มุ่งคุณภาพ และประสิทธิภาพของงานหลัก

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 13) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการปฏิบัติภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 33) ได้กล่าวถึง การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกันของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผนยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

Good (1973, p. 21) ได้อธิบายว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การควบคุม ดูแล และการจัดการด้านการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอน งานธุรการ งานที่เกี่ยวกับตัวครู และนักเรียนตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ งานจัดโครงการการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการปฏิบัติตามหลักสูตร การจัดวิธีการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน และการแนะแนว

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

1. ด้านการบริหารวิชาการ

เป็นงานหลัก หรือ เป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนสถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนนวัตกรรม ประเมินผล รวมทั้งการจัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

สมศักดิ์ แก้วสม (2549, หน้า 6) ได้กล่าวถึง การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามกำหนดไว้ในจุดหมายของการพัฒนาผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพตามที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

บุญส่ง เจริญศรี (2550, หน้า 16) ได้ให้ความคิดเห็นว่า การบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานภาพ และความต้องการของชุมชนและสังคม โดยมีครู ผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งการจัดการศึกษาจะต้องมีคุณภาพและมาตรฐาน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น โดยการมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้คำปรึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนและเสนอแนวทางให้ครู จัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษามีเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา และมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการระบบมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้ในการจัดการ

เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งเสริมให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียนซึ่งมีผู้ให้ความหมายกับการบริหารงบประมาณ ดังนี้

พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, หน้า 8) ได้กล่าวถึง การบริหารงบประมาณ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดหาทรัพยากรการจัดทำงบประมาณ การจัดทำบัญชี และการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการพิจารณาให้ความเห็นชอบ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล

ศิลป์ชัย อวงตระกูล (2553, หน้า 6) ให้ความหมายว่า งานงบประมาณ หมายถึง การจัดทำและเสนอของบประมาณ การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน การใช้จ่ายเงินการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

สรุปได้ว่า การบริหารงานงบประมาณ หมายถึง ภารกิจการงานเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์การจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา มีการวางแผนกลยุทธ์ จัดทำข้อมูลทรัพยากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ และจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษา มีการกำกับ ตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคง และก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ดังนี้

ปรกรณ์ฤช อินทร์มงคล (2550, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง กระบวนการในการบริหารกำลังคนขององค์กรผ่านทางกระบวนการวางแผน งบประมาณ ระเบียบ และขั้นตอนการทำงาน เป็นงานที่เกี่ยวกับสมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานทั้งในด้านปริมาณ คุณภาพ และระยะเวลาที่เหมาะสม

พรพรรณ อินทรประเสริฐ (2550, หน้า 75) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารงานด้านบุคคล ในสถานศึกษา มีความสำคัญมากเพราะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จในการบริหารองค์กร หากสถานศึกษาใดประกอบไปด้วย บุคลากรทางการศึกษาที่เป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง คือ มีความรู้ ความสามารถมีสรรถนะในงานหลัก มีคุณธรรมและจรรยาบรรณที่ เหมาะสมกับการจัดการศึกษา ย่อมส่งผลให้สถานศึกษาแห่งนั้นมีทั้งคุณภาพและประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการวิเคราะห์ วางแผนและเสนอแนะ การแต่งตั้งบุคลากรในสถานศึกษา ให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพ มีเกณฑ์การประเมินผลงาน แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบ จัดทำทะเบียนประวัติ ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา มีการส่งเสริมพัฒนา สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป

เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบการบริหารองค์การให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลัก ในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคลชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีผู้ให้ความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานทั่วไป ดังนี้

ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์ (2547, หน้า 37) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การบริหารทั่วไป เป็นงานที่มีบทบาทหลักในการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานอื่น ๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพ และเป้าหมายที่กำหนด มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการบริหารจัดการศึกษารวมทั้งการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีต่อสาธารณชน

บุญจันทร์ จันทร์เจียม (2548, หน้า 23) ได้กล่าวถึง งานบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา ว่ามีความสำคัญเนื่องจากเป็นงานที่ให้การบริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้ยังเป็นงานการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษา ต่อสาธารณชน

สรุปได้ว่า การบริหารงานทั่วไป หมายถึง ภารกิจงานเกี่ยวกับการวางแผน และออกแบบระบบงานธุรการ จัดระบบฐานข้อมูล และระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา มีการประสานงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้บริการและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ข้อมูลสารสนเทศแก่สาธารณชนรวมถึงการจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการบริหารงานทั้ง 4 ด้านในสถานศึกษา

5. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ความสำคัญของบทบาท

ศรีนยา จันทสุทธิบวร (2542, หน้า 19) กล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทเป็นแนวคิดทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยาพฤติกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาบุคคลในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมการมีปฏิสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องกันทางสังคมจะมีผลต่อบทบาทที่บุคคลดำรงอยู่บุคคลหนึ่งอาจมีหลายบทบาทขึ้นกับสถานการณ์และสถานภาพบุคคลเป็นอยู่ในการแสดงพฤติกรรมได้เหมาะสมบทบาทอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัยบทบาทที่กลุ่มสังคมร่วมกำหนดขึ้นมีทั้งบทบาทที่เกิดขึ้นตามวิถีทางกฎหมายหรือบทบาทอื่นที่แบบแผนพฤติกรรมกำหนดขึ้นตามความต้องการหรือการยอมรับของสมาชิกเป็นสำคัญ

บทบาท (Role) มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคลที่มีผลกระทบต่อมีคุณค่าหรือมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นเริ่มตั้งแต่เกิดมา และดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ล้วนมีบทบาทแตกต่างกันไปหลายสถานะ นักสังคมวิทยาและนักจิตวิทยา ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของบทบาทไว้ ดังนี้

วรพันธ์ รุ่งกรด (2540, หน้า 9) อธิบายบทบาทคือ หน้าที่ (Function) หรือพฤติกรรมอันพึงคาดหมาย (Expected behavior) ของบุคคลในกลุ่มหรือในสังคมหนึ่งหน้าที่หรือพฤติกรรมดังกล่าวโดยปกติแล้วเป็นสิ่งที่กลุ่มหรือสังคมหรือวัฒนธรรมนั้นกำหนดขึ้นเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2549, หน้า 78) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง การกระทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ดังนั้นบทบาทของบุคคลในองค์กรถือเป็นภารกิจต้องปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดหรือรับมอบหมายซึ่งกำหนดชัดเจนทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษรและไม่เป็นลายลักษณ์อักษร

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545, หน้า 26) อธิบายว่าบทบาทคือการใช้ดุลยพินิจเลือกใช้อำนาจหน้าที่เป็นการเลือกใช้อำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ไว้สร้างอะไรให้เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นบทบาท (Role) จึงต่างและไม่ใช่เรื่องของอำนาจหน้าที่ (Power) หรือต่างจากหน้าที่ (Function)

สรุปได้ว่า บทบาท หมายถึงตัวกำหนดการแสดงออก พฤติกรรม และหน้าที่ที่ทุกคนแสดงออกมา หากการแสดงออกนั้นไม่เป็นไปตามบทบาทของคนนั้นแล้ว อาจทำให้พฤติกรรมนั้นไม่เหมาะสม และอาจเกิดผลเสียมากกว่าผลดีก็เป็นได้

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารหรือผู้นำหรือผู้จัดองค์การ หรือหัวหน้างาน ไม่ว่าหน่วยงานเล็กหรือหน่วยงานใหญ่ หน่วยงานราชการหรือเอกชนก็ตาม ย่อมมีบทบาทที่เป็นผลต่อการสำเร็จหรือประสิทธิภาพ

ของงานเป็นอย่างยิ่ง บางครั้งการจัดองค์การ แม้จะไม่เรียบร้อยถูกต้องอยู่บ้าง ก็อาจได้รับผลงานสูงได้ หากผู้บริหารมีคุณลักษณะที่ดี แต่ถ้าคุณลักษณะ หรือพฤติกรรมในการนำของผู้บริหารไม่ดี แม้การจัดองค์การถูกต้อง หรือดีเพียงใดก็ตาม ผลงานที่เกิดขึ้นของหน่วยงานนั้น ๆ ย่อมสมบูรณ์ได้ยาก ดังนั้นผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีคุณสมบัติเหมาะสม มีพฤติกรรม ในการนำที่ถูกต้องเหมาะสมเพราะความสำเร็จของงานทุกด้านขององค์การ ขึ้นอยู่กับผู้บริหาร หรือผู้นำ ซึ่งจะวินิจฉัยสั่งการ หรือตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารหรือผู้นำนั้น ควรที่จะประกอบด้วยเรื่องที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ และคุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

6.1 คุณลักษณะด้านบุคลิกลักษณะ อรุณ รักรธรรม (2547, หน้า 198-202) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำหรือผู้บริหารที่ดี

- 6.1.1 เป็นผู้มีความรู้
- 6.1.2 เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 6.1.3 เป็นผู้มีพลังกล้าหาญ
- 6.1.4 เป็นผู้มีความเด็ดขาด
- 6.1.5 เป็นผู้มีความแนบเนียน มีกิริยาอาการที่ถูกต้องเหมาะสม
- 6.1.6 เป็นผู้มีคุณธรรม
- 6.1.7 เป็นผู้มีลักษณะท่าทางการแสดงออกที่ดี
- 6.1.8 เป็นผู้ที่มีความอดทน
- 6.1.9 เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น
- 6.1.10 เป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว
- 6.1.11 เป็นผู้มีความตื่นตัวหรือระมัดระวังอยู่เสมอ
- 6.1.12 เป็นผู้มีคามพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล
- 6.1.13 เป็นผู้มีคามสงบเสงี่ยม
- 6.1.14 เป็นผู้มีคามจงรักภักดี
- 6.1.15 เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
- 6.1.16 เป็นผู้มีคามสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี

6.2 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ

6.2.1 ความมีชีวิตชีวาและทนทาน (Vitality and endurance) จะต้องมีความคล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ พร้อมอยู่เสมอที่จะรับสถานการณ์ทุกชนิด ปรับตัวได้

เปลี่ยนแปลงได้ และร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ มีความอดทนต่อการทำงานหนักและนาน ๆ ทนต่อความลำบากเจ็บช้ำได้ โดยไม่ปริปาก หรือแสดงอาการ ท้อแท้ให้พบเห็น

6.2.2 ความสามารถในการตัดสินใจ (Decisiveness) จะต้องตัดสินใจถูกต้องตัดสินใจ ได้เร็ว และเต็มใจเสมอ ที่จะเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง ในเมื่อมีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้น

6.2.3 ความสามารถในการจูงใจคน (Persuasiveness) ผู้นำที่สามารถชักจูงให้ผู้อื่นร่วมมือกับตน ได้เท่านั้น ที่จะได้รับความสำเร็จ

6.2.4 ความรับผิดชอบ (Responsibility)

6.2.5 ความฉลาดไหวพริบ (Intellectual capacity) ความฉลาดไหวพริบจำเป็นที่สุดสำหรับผู้บริหารหรือผู้นำ ที่จะใช้ในการบริหารงาน หรือใช้ในการวินิจฉัยสั่งการ

6.3 คุณลักษณะด้านความรู้ทางวิชาการ

ความรู้ทางวิชาการได้แก่ การศึกษาวิชาการทั่วไป การศึกษาด้านวิชาชีพ และการศึกษาให้เกิดความรอบรู้ เชี่ยวชาญในแขนงวิชาที่คนสนใจ สำหรับใช้จัดระดับความรู้ และประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลที่มาทำงาน ในการเป็นผู้บริหาร

6.4 คุณลักษณะด้านความสามารถในการบริหาร

6.4.1 ใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหาร โรงเรียน อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน การมอบหมายงานให้บุคลากรทำตามความรู้ความสามารถ การควบคุม กำกับ ติดตาม นิเทศงาน

6.4.2 สนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ได้แก่ การส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและพัฒนางาน การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และประโยชน์ตอบแทน

6.4.3 จัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรม ทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนว บริการสุขภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ศิลปวัฒนธรรมการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้

6.4.4 ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน

6.4.5 ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการที่หลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมนำผลการประเมิน ไปนิเทศ และพัฒนาการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

สุพล วังสินธุ์ (2545, หน้า 29-30) ได้สรุปคุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคปฏิรูปการศึกษา ไว้ว่า

1. มีวิสัยทัศน์กว้างไกล
2. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน
3. มีจิตสำนึกในความมุ่งมั่น
4. ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
5. ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา
6. มีศักยภาพในการจัดการระบบบริหาร โรงเรียน โดยการนำระบบคุณธรรมมาใช้
ในโรงเรียน

7. สร้างขวัญกำลังใจให้ครู มีกำลังใจที่จะเป็นครูดี ครูเก่ง ครูที่ปรึกษา (Mentor) สรุปได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา จะต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหาร จัดการ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารการศึกษาให้ทันสมัยกับการเปลี่ยนแปลง มีภาวะผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และมีความเป็นประชาธิปไตย เพื่อนำไปสู่การปฏิรูป การเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และคุณสมบัติตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพในยุคปฏิรูป การศึกษา ควรมีลักษณะที่สำคัญ คือ นักพัฒนา นักแก้ปัญหา นักตัดสินใจ นักประนีประนอม นักการทูต นักวางแผน นักปกครอง และนักปราชญ์

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล

ความหมายของธรรมาภิบาล

ฉัตรฐา วินิจนัยภาค (2554, หน้า 20) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล “เป็นกลไก เครื่องมือ และแนวทางในการดำเนินงานที่มีการเชื่อมโยงไปทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเกิดจาก กระบวนการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส...”

บวรศักดิ์ อุวรรณ โณ (2545, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาลว่าเป็นระบบ โครงสร้างกระบวนการและความสัมพันธ์ของภาครัฐภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาสังคม ในการบริหารจัดการเศรษฐกิจการเมืองและสังคมของรัฐซึ่งเป็นการบริหารจัดการที่ดี

ประเวศ วะสี (2545, หน้า 9) อธิบายว่า การที่สังคมประกอบด้วยภาคสำคัญ ๆ 3 ภาค คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน เมื่อพิจารณาถึงธรรมาภิบาลก็จะรวมถึงความโปร่งใส ความถูกต้องของสามภาคดังกล่าว ธรรมาภิบาลในทัศนะของ นายแพทย์ประเวศ วะสี จึงเสมือน พลังผลักดันที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประเทศชาติ

สุดจิต นิमितกุล (2543, หน้า 13-24) ได้อธิบายความหมายของธรรมาภิบาลตามทัศนะของ United Nation and Development Program (UNDP) ว่าหมายถึง การดำเนินงานของภาคการเมือง การบริหารและภาคเศรษฐกิจที่จะจัดการกิจการของประเทศในทุกระดับ ประกอบด้วยกลไก กระบวนการและสถาบันต่าง ๆ ที่ประชาชนและกลุ่มสามารถแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ปกป้อง สิทธิของตนเองตามกฎหมาย และแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันบนหลักการของการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ การส่งเสริมหลักนิติธรรมเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดลำดับ ความสำคัญทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ขึ้นอยู่บนความเห็นพ้องต้องกันทางสังคมและเสียง ของคนยากจน ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพิจารณาในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการพัฒนา

ไชยวัฒน์ คำชู (2545, หน้า 42-43) อธิบายว่า ธรรมาภิบาลยังครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วม ความโปร่งใสตรวจสอบได้และการมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เพื่อให้หลักประกันว่า การดำเนินนโยบายทางการเมืองเศรษฐกิจและสังคมวางอยู่บนฉันทานุมัติอย่างกว้างขวางของสังคม และให้ความมั่นใจว่าเสียงคนยากจนคนด้อยโอกาสจะเป็นที่รับฟังในกระบวนการกำหนดและ ดำเนินนโยบายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร

สรุปได้ว่าธรรมาภิบาลเป็นการบริหารงาน ของภาครัฐในทุก ๆ ด้าน โดยชอบธรรมและมี ประสิทธิภาพโดยเน้นการใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกส่วนของสังคมไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องเพื่อให้ประเทศมีพื้นฐานประชาธิปไตยที่ เข้มแข็งมีความชอบธรรมด้านกฎหมาย มี เสถียรภาพมีโครงสร้างการบริหารที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

จรัส สุวรรณเวลา (2546, หน้า 42-53) กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลว่ามีองค์ประกอบหลัก ๆ 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. สัมฤทธิ์ผลตามพันธกิจ การที่องค์กรปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ได้วางไว้
2. ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็น คน งบประมาณ หรือ อุปกรณ์อื่น ๆ ให้เกิดผลสูงสุด
3. ดำเนินงานอย่างสมเหตุสมผล หน่วยงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และพร้อมยอมรับข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้น
4. ดำเนินงานอย่างโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินงาน การตัดสินใจ ผลการดำเนินงาน เป็นต้น

5. ดำเนินงานอย่างด้วยความซื่อสัตย์สุจริต องค์กรดำเนินงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม ปราศจากการทุจริต คอรัปชั่น

6. มีการกระจายอำนาจและแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน

7. การมีส่วนร่วมของประชาคม เน้นให้ประชาคมมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องที่มีผลกระทบต่อส่วนรวม

8. การมีดุลแห่งอำนาจ การถ่วงดุลอำนาจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้กลุ่มต่าง ๆ ตรวจสอบการทำงานซึ่งกันและกัน

สุดจิต นิमितกุล (2543, หน้า 13-24) กล่าวถึง องค์ประกอบของธรรมาภิบาลที่เสนอโดย กระทรวงมหาดไทยซึ่งเน้นไปทางด้านการบริหาร การปกครอง การพัฒนา และการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นสายที่กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบโดยตรงว่าองค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหาร การบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นมี 11 องค์ประกอบ คือ การมีส่วนร่วม ความยั่งยืน สิ่งที่ชอบธรรมชาติ ความโปร่งใส ความเป็นธรรมและความเสมอภาคความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ ความเสมอภาคทางเพศ ความอดทนอดกลั้น หลักนิติธรรม ความรับผิดชอบและการเป็นผู้กำกับดูแล

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี (2546, หน้า 17-18) กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานข้าราชการพลเรือน ซึ่งเป็นผลจากการประชุมประจำปีระหว่างส่วนราชการกับสำนักงาน ก.พ. เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2542 ว่าประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ความคุ้มค่า การมีส่วนร่วมและหลักคุณธรรมโดยองค์ประกอบของ สำนักงาน ก.พ. เน้นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการให้บริการของรัฐ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 8-9) การจัดเกณฑ์เพื่อการจัด ระบบการกำกับดูแลองค์กรภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีนั้น ได้ยึดหลักธรรมาภิบาลมาเป็นองค์ประกอบของเกณฑ์ โดยวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ร่วมระหว่าง 1) หลักการกำกับดูแลองค์กรที่ดีซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ส่งเสริมเช่น นโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีเครื่องมือเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 2) หลักกฎหมาย และแนวคิดการกำกับดูแลในประเทศไทย เช่นพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 พระราชราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 รวมทั้งแนวทาง Corporate governance ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 3) หลักธรรมาภิบาลของต่างประเทศ ได้แก่ World bank, UNESCAP, UNDP, OECD และ 4) หลักการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ได้แก่แนวคิด ทางเศรษฐศาสตร์ แนวคิดทางรัฐศาสตร์ แนวคิดทางกฎหมายการปกครอง เมื่อวิเคราะห์จุดร่วมปัจจัยต่าง ๆ แล้ว ได้ข้อสรุปว่า หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในภาครัฐมี

10 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลมี 10 องค์ประกอบ ดังนี้ หลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการตอบสนอง หลักความโปร่งใส หลักความเสมอภาค หลักการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักนิติธรรม เป็นหลักที่ก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี

หลักความรับผิดชอบ

ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูษณะกุล (2545, หน้า 9) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหา สาธารณของบ้านเมืองและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 9) ได้สรุปว่า การบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ในหลักความรับผิดชอบ จะต้องมีความตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่นและรับผิดชอบต่อการตัดสินใจที่ส่งผล ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาใส่ใจและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและมีความกล้าที่จะยอมรับผลของการกระทำของตน

สถาบันราชประชาสมัย (2549, หน้า 6) ได้สรุปว่า ความรับผิดชอบเป็นการร่วม รับผิดชอบที่ตนทำเอง ทำโดยกลุ่ม ทำในนามสถาบัน ถ้าดีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้นถ้าผิดพลาดบกพร่อง ให้ช่วยกันแก้ไขไม่วางเฉย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักความรับผิดชอบ หมายถึงหลักการรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งแสดง ถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะชน

สรุปหลักความรับผิดชอบ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและ ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

หลักการกระจายอำนาจ

บราวน์ (Brown, 1994, p. 1407) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจ การบริหารการศึกษาซึ่งมีความหมายหลายประการ ดังนี้ การจัดสรรการแบ่งอำนาจหน้าที่ใน

การบริหารระดับสูงของรัฐบาลไปสู่หน่วยงานในระดับล่าง เช่น จากระดับกระทรวงหรือหน่วยงาน บริการการศึกษาท้องถิ่นไปสู่สถานศึกษาโดยมีการมอบอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจด้านบุคลากร การบริการวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ

สมาน อัสวภูมิ (2543, หน้า 18) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือ การที่อำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงานต่างๆขององค์กรไม่ได้รวมอยู่ที่ศูนย์กลางของอำนาจเพียงแห่งเดียว แต่ได้มีการกระจายไปยังผู้บริหารหรือหน่วยงานการบริหารในระดับรองลงไป

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทรัพยากรและภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่นและภาคประชาชนดำเนินการแทน โดยมีอิสระตามสมควรถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคคลโดยโดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและ กระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้ อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการ โอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาค ส่วนอื่น ๆ ในสังคม

หลักการมีส่วนร่วม

บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ (2546, หน้า 49) ได้สรุปว่า หลักธรรมาภิบาลขึ้นอยู่กับพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของประชาชนรวมถึงคนไทยทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดต้องรู้จักสิทธิและ การใช้สิทธิต้องตื่นตัวกระตือรือร้นที่จะรับรู้ตรวจสอบกระบวนการตัดสินใจของภาครัฐที่มี ผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่สนับสนุนการมีส่วนร่วมสร้างภาคประชาชนและสังคมเข้มแข็ง มีทัศนคติต่อส่วนรวมที่ถูกต้องและมีคุณธรรม

ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550, หน้า 50) ได้สรุปองค์ประกอบของธรรมาภิบาลด้านการมี ส่วนร่วมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองมากขึ้นทุกขณะเพราะการมีส่วน ร่วมของประชาชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาร่วมรับรู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการ ตัดสินใจกระบวนการดำเนินการของโครงการรวมถึงได้การเสริมสร้างขีดความสามารถในการเข้า มามีส่วนร่วม

ชนะศักดิ์ ชูบุรณ์ (2553, หน้า 3-13) ได้สรุปว่า องค์ประกอบหลักของธรรมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศไม่ว่าด้วยการแสดงความเห็น การไปสวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์การแสดงประชามติ

ปิติเทพ อยู่ยืนยง (2556, หน้า 13) ได้สรุปว่า การมีส่วนร่วมคือ ประชาชนและบุคลากรในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการทำงาน โดยมุ่งผลแห่งการประสบความสำเร็จร่วมกัน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึงกระบวนการที่ข้าราชการประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหาประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทางร่วมกันแก้ปัญหาพร้อมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาค้นหาหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

หลักการตอบสนอง

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 9) หลักการตอบสนอง หมายถึง การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจรวมถึงตอบสนองตามความคาดหวังความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและความแตกต่าง

สรุปได้ว่าหลักการตอบสนอง หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจรวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

หลักความโปร่งใส

บุญบง ชัยเจริญวัฒน์ (2546, หน้า 42) ได้กล่าวว่า หลักความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ช่วยให้การทำงานภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 10) ได้สรุปว่า ในการทำงานทุกขั้นตอนต้องยึดหลักความ โปร่งใสเพื่อสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันมีการปรับปรุงกลไกการทำงานร่วมกันให้สามารถตรวจสอบมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายสร้างโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักความโปร่งใส หมายถึง กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาซึ่งแจ้งได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารอันไม่ต้องห้ามทางตามกฎหมายได้อย่างเสรี โดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอน ในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

สรุปได้ว่าหลักการโปร่งใส หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าว เป็นไปโดยง่าย

หลักความเสมอภาค

ชานาญวิทย์ เตรีตน์ (2540, หน้า 24-27) ทรรศนะแบบเสรีนิยมถือว่า สิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลเป็นสิ่งสำคัญเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมดหลักความยุติธรรมและความเสมอภาคจะต้องไม่ขัดกับสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2550) เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพมาตรา 30 ของชนชาวไทยอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยให้ทุกคนมีความเสมอภาคกัน ต่อหน้า กฎหมายหลักความเสมอภาคมีพื้นฐานมาจากหลักความเสมอภาคเท่าเทียมกันตามธรรมชาติ ที่ยอมรับกันว่าสิทธิตามธรรมชาติของปัจเจกบุคคลเป็นสิทธิที่มีมาตั้งแต่เกิดที่ทุกคนมีอยู่อย่างเท่าเทียมกันและห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติใดทำให้เกิดความไม่เสมอภาคแก่บุคคลแต่ก็มีได้ เป็นการห้ามโดยเด็ดขาดหากการเลือกปฏิบัตินั้นเป็นมาตรการเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกันผู้อื่นถือว่าการเลือกปฏิบัติที่เป็นธรรมชาติ ตามมาตรา 30

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักความเสมอภาค หมายถึง การได้รับการปฏิบัติได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศอายุ ความพิการ สถานภาพทางกายภาพ หรือสุขภาพสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาการฝึกอบรม ฯลฯ

สรุปได้ว่าหลักความเสมอภาค หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของกลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

หลักมุ่งเน้นฉันทามติ

กาญจนา นาคสกุล (2558) กล่าวว่า ฉันทามติได้นำคำว่าฉันทะซึ่งแปลว่าความพอใจเข้ามาสมักรกับคำว่ามติ ฉันทามติจึงแปลว่า ความเห็นชอบร่วมกันโดยความพอใจความตกลงร่วมกัน เพราะความพอใจเพื่อให้ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า Consensus เช่นการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การการค้าโลกต้องได้รับฉันทามติจากทุกประเทศที่เป็นสมาชิก

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักการมุ่งฉันทามติ หมายถึงการหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นสำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้อง โดยเอกฉันท์

สรุปได้ว่าหลักมุ่งเน้นฉันทามติ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

หลักประสิทธิผล

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 5) กล่าวถึง ประสิทธิผลคือ การใช้ทรัพยากรที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุผลการปฏิบัติงานในระดับสูงซึ่งทำให้ประสบความสำเร็จต่อผลสัมฤทธิ์ในวัตถุประสงค์และขณะเดียวกันก็ตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

บุญเลิศ ไพรินทร์และอัมพร เกสปริชาสวัสดิ์ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน ปีติพงศ์ วรรณรี, 2551 หน้า 35) กล่าวว่า คำนิยามของประสิทธิผลขององค์การจะชัดเจนได้ต้องระบุถึงคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ระบุถึงผลลัพธ์หรือสิ่งที่เป็นตัวแทน เช่น กำไร ความพึงพอใจ การปรับตัวหรือความอยู่รอด
2. ระบุถึงจำกัดหรือภาพที่เป็นข้อจำกัดบางประการที่ต้องปฏิบัติ
3. ระบุถึงมาตรฐานหรือสิ่งที่ใช้อ้างอิงเพื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เกิดขึ้น
4. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมาตรฐานที่กำหนดและระดับ

ประสิทธิผล

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักประสิทธิผล หมายถึง ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน

โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผลและการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

สรุปได้ว่าหลักประสิทธิผล หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชนสร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หลักประสิทธิภาพ

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2542, หน้า 86) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การที่องค์กรนั้นมีการใช้ทรัพยากร โดยการคำนึงถึงต้นทุนต่อหน่วยกล่าวคือ เป็นการวิเคราะห์ถึงการใช้จ่ายทรัพยากรโดยเป็นอิสระจากการที่ทรัพยากรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับกลไกอื่น ๆ เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยของแต่ละทรัพยากรที่เราเอามาใช้วิเคราะห์

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล (2549, หน้า 101-105) กล่าวว่า ประสิทธิภาพประสิทธิผล ในการประเมินผลการปฏิบัติงานต้องพิจารณาในองค์ประกอบดังนี้คือ ความสอดคล้อง ความตรง ประเด็น ความไวต่อการปฏิบัติงานและความน่าเชื่อถือ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, หน้า 17) กล่าวว่า ประสิทธิภาพหมายถึงการปฏิบัติงานที่มีความถูกต้องรวดเร็วตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานและต้องใช้งบประมาณอย่างประหยัด และได้กล่าวเพิ่มอีกว่าประสิทธิภาพนี้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรที่ดี วัสดุอุปกรณ์ที่ดี และเพียงพอรวมทั้งระบบการบริหารจัดการที่คล่องตัวและการกำกับดูแลที่ดี

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักประสิทธิภาพ หมายถึงการบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์กรสามารถใช้ทรัพยากรทางด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

สรุปได้ว่าหลักประสิทธิภาพ หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลดีภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและยังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

หลักนิติธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2552, หน้า 10) ได้สรุปว่า ด้านหลักนิติธรรมหมายถึงการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนและประชาชนเป็นสำคัญ

ปาริชาติ เทพอารักษ์ (2550, หน้า 50-51) ได้สรุปว่าด้านนิติธรรม เป็นหลักที่ถือเป็นกฎกติกาในสังคมที่ทุกคนมีส่วนเกี่ยวข้องดังนั้นการตรวจตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของสมาชิกระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่ดีมีความเป็นธรรมและมีความชัดเจนมีระบบลงโทษที่เหมาะสม

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2552, หน้า 10) หลักนิติธรรม หมายถึงการใช้อำนาจของกฎหมายถูกระเบียบข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์ (2553, หน้า 3-12) ได้สรุปว่าด้านนิติธรรม เป็นการตรวจตราและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้นโดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553, หน้า 22) ได้สรุปว่าด้านหลักนิติธรรมหมายถึงกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีความเป็นธรรม สามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้มีการปฏิรูปกฎหมายอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใสตรวจสอบได้และได้รับการยอมรับจากประชาชน

สรุปได้ว่าหลักนิติธรรม หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมายถูกระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

หลักการและความสำคัญของธรรมาภิบาล

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2545, หน้า 29) ได้อธิบายถึง ความสำคัญของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือธรรมาภิบาลว่าเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนและประชาชน เป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันและประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขภาวะวิกฤติในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วมอันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย

วิศรา รัตนสมัย (2543, หน้า 26) ได้อธิบายถึงลักษณะเงื่อนไขสำคัญของธรรมาภิบาล ซึ่งมีหลักสำคัญ 6 ประการดังนี้

1. หลักการมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public participation) คือ กระบวนการที่ประชาชนมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็โอกาสในการเข้าร่วมทางตรงหรือทางอ้อม โดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรมการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีนี้รวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชนและให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนจะมีส่วนร่วมคือการมีรูปแบบการปกครองและบริหารงานที่กระจายอำนาจ (Decentralization)

2. หลักความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and transparency) คือ กลไกการบริหารที่มีความสุจริตและโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการมีระบบกติกากและการดำเนินงานที่เปิดเผย ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างเสรีเป็นธรรมถูกต้องและมี 21 ประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแล และประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้

3. หลักพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) คือ ความรับผิดชอบใน บทบาทภาระหน้าที่ที่มีต่อสาธารณชน โดยมีการจัดองค์กรหรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เป็น การดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมในความหมายนี้ จะรวมถึงการที่มี Bureaucracy accountability และ Political accountability ซึ่งจะมีความหมายที่มากกว่าความรับผิดชอบเฉพาะต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงที่ให้การสนับสนุนทาง การเมืองแต่จะครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมโดยรวมการที่จะมีพันธะรับผิดชอบ ต่อสังคมเช่นนี้องค์กรหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและ วัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณเชิงคุณภาพ ประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability

4. หลักกลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political legitimacy) กล่าวคือ เป็นกลไกที่มี องค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศที่มีความชอบธรรมเป็นที่ยอมรับ ของคนในสังคมโดยรวม ไม่ว่าจะ โดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับ จากประชาชนว่ามีความสุจริตมีความเที่ยงธรรมและมีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้

5. หลักกฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน (Fair legal framework and predictability) คือ มีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมซึ่งกฎเกณฑ์

มีการบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกฎหมายที่ชัดเจนซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจ สามารถคาดหวังและรู้ว่าเกิดผลอย่างไรเมื่อดำเนินการตามกฎหมายของสังคมสิ่งเหล่านี้เป็นการประกันความมั่นคงความศรัทธาและความเชื่อมั่นของประชาชน

6. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and effectiveness) คือ เป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงานการจัดองค์กรการจัดสรรบุคลากรและมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสมมีการดำเนินการให้สาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้าน

สำนักนายกรัฐมนตรี (2542, หน้า 2 อ้างถึงใน ราชบัญญัติ ภาควินิ, 2547, หน้า 16) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการจัดระเบียบราชการและวางมาตรการแก้ปัญหาผลกระทบจากความหย่อนประสิทธิภาพของกลไกบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะ และการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการอันเป็นความรับผิดชอบของข้าราชการทั้งฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำ ขณะเดียวกันในภาคประชาชนอันควรจะต้องตื่นตัวและสร้างความรับผิดชอบต่อ สังคม ตลอดจนความตระหนักในสิทธิและหน้าที่

สรุปได้ว่า หลักการความสำคัญของธรรมาภิบาลเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรนำไปปฏิบัติในองค์การของตนเองเพื่อให้การบริหารนั้นเกิดประสิทธิภาพและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อสมาชิกในองค์การต่อบริการกับลูกน้อง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

เพศ

เพศ เป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เคนยูทซ์ อุ่นเจริญทวิสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า เพศแตกต่างกัน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ดังนั้น สรุปได้ว่าเพศ เป็นตัวแปรที่น่าสนใจที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครุที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

วุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษาจะสะท้อนถึงการรับรู้ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี วุฒิกศึกษานับว่าเป็นตัวแปรที่สำคัญที่นำเนื่องจากครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมอง ความคิดเห็น ความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหารที่แตกต่างกันออกไปตามการรับรู้ทางการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนยูทซ์ อุ่นเจริญทวีสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมื่น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดังนั้นสรุปได้ว่า วุฒิกศึกษา เป็นตัวแปรที่น่าสนใจที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

ประสบการณ์สอน

ประสบการณ์สอนของข้าราชการครู มีระยะเวลาต่างกันจะส่งผลต่อแนวคิดในการใช้หลักธรรมาภิบาล ไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา กล่าวคือ ครูที่ปฏิบัติงานเป็นเวลานานย่อมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลและหลักการบริหาร โดยเฉพาะผู้ที่มีประสบการณ์ยาวนาน มีโอกาสทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาหลายคน ย่อมเห็นข้อแตกต่าง จำนง นาหนองตูม (2550, หน้า 90) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด มหาวงษ์ (2554, หน้า 67) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด พบว่า ครูในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราดที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล เรืองวิวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการใช้

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพระราชตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพระราชตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนนั้น แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น สรุปได้ว่าประสบการณ์สอน เป็นตัวแปรที่น่าสนใจที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของครูที่มีต่อผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้เป็นตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย กล่าวคือ ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านนิติธรรม ด้านความรับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วม และด้านประสิทธิภาพ มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด และยังพบว่าความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง

จตุพร ผ่องสุข (2550) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด การศึกษาครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนโดยรวมและจำแนกตามระดับการศึกษาและรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยโดยรวมและ รายด้าน 2 ด้าน คือ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ บริหารส่วนตำบล ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า การบริหารงบประมาณ ไม่โปร่งใส การแก้ไขปัญหาไม่ทันต่อความต้องการของประชาชน ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล อบต. ควรจัดสรรงบประมาณอย่างเป็นธรรม ควรแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างรวดเร็ว ควรจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน รักษาสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน โดยสรุปประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด เห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง โดยประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างแตกต่างกัน ซึ่งข้อสรุปที่ได้สามารถใช้ประโยชน์ต่อการปรับปรุง บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านของความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า การพัฒนาตามหลักความคุ้มค่ามากที่สุด และน้อยที่สุดคือ การพัฒนาตามหลักการมีส่วนร่วม และประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ เขตพื้นที่ที่อาศัย และระยะเวลาพำนักอาศัยในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจนยuth อุ่นเจริญทวีสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใสด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้ 1) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ โดยรวมและจำแนกตามเพศ อายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลัก

นิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความคุ้มค่า 2) ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับ .05 โดยสรุป ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน เห็นว่ามีปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นคณะผู้บริหารท้องถิ่นและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำไปเป็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานของเทศบาลตำบลสมเด็จตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

พระยุธนา ชูทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงได้ดังนี้ คือ ด้านความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม ด้านนิติธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่าและด้านคุณธรรมและควรมีการพัฒนาพฤติกรรมการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน

บุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยยะสำคัญทางสถิติจำแนกตามประเภทการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บุณชกริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบุงบุงพาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบุงบุงพาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งบุงบุงพาสังเกตสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาระยะของ เขต 2 จำแนกตามประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาและประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

งานวิจัยต่างประเทศ

สทิวเบอร์ (Stueber อ้างถึงใน สุเนตร ทองคำ, 2544, หน้า 55) ได้ศึกษารูปแบบของความเป็นผู้นำ ประวัติการทำงาน และคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนศึกษาคุณลักษณะของการเป็นผู้นำ ที่มีวิสัยทัศน์ การเป็นผู้นำ ที่ชอบบริการคนอื่นและความเป็นผู้นำที่มีน้ำใจกับผู้อื่น โดยศึกษากับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจำนวน 23 คน จากผู้บริหารทั้งหมด 71 คน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพไม่มีรูปแบบความเป็นผู้นำที่สอดคล้องกันเลยแต่ส่วนมากใช้รูปแบบผู้นำที่เข้มแข็งที่สุด ผู้บริหารประเมินความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์อยู่ในระดับสูง การประเมินเป็นแบบอย่างให้บุคลากรในโรงเรียนอยู่ในระดับสูงสุด การปฏิบัติตนในการบริการผู้อื่น พบว่าอยู่ในระดับปกติ

ฟาวเลอร์ (Fowler อ้างถึงใน วิทยา แสงจันทร์, 2544, หน้า 33) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการกับขวัญกำลังใจในการทำงานของครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษาในรัฐต่าง ๆ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการบริหารงานการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และเมื่อเปรียบเทียบครู อาจารย์ในโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ กับ ครู อาจารย์ในโรงเรียนที่ไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ มีขวัญกำลังใจในการทำงานแตกต่างกัน

มาร์เซลล์่า (Mercella, 2010) ได้ศึกษาการบริหารการปกครองด้านการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาของโมรอนโก รัฐแคลิฟอร์เนีย การวิจัยนี้พบว่า การรับรู้การมีส่วนร่วม ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลของการปกครองทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโมรอนโก ข้อมูลที่ได้รับ

การเปรียบเทียบกับวรรณกรรมที่ทำการศึกษาเอกสารได้จากหัวข้อที่สอดคล้องเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้ไปสู่การเป็นตัวบ่งชี้พฤติกรรมของผู้บริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารเหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาจนบรรลุเป้าหมายอีกทั้งการวิจัยครั้งนี้ได้สนับสนุนการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้นำในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาความทุ่มเทเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและระดับความสำเร็จที่สูงขึ้นไปนำไปสู่การปรับเปลี่ยนในสิ่งที่จะควรจะเป็นเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 10 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, หน้า 8-9) ประกอบด้วยหลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค และหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ซึ่งหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเป็นสิ่งที่สำคัญที่เปรียบเสมือนเป็นหัวใจหลักของการบริหารงานในสถานศึกษาทุกระดับ เนื่องจากหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกกิจกรรมในโรงเรียน โดยเฉพาะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพที่ดี และให้ผู้เรียนได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเป็นบุคคลที่สำคัญในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาผลกระทบมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีขั้นตอนและวิธีการในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผลกระทบมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 539 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 224 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำแนกตามโรงเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนวัดจระเข้ใหญ่	30	13
โรงเรียนวัดศรีวารีน้อย	32	14
โรงเรียนวัดเสาธงกลาง	27	11
โรงเรียนวัดเสาธงนอก	27	11
โรงเรียนวัดบัวโรย	28	12
โรงเรียนละมุลรอดศิริ	13	5
โรงเรียนรัตนโกสินทร์ 9	125	52
โรงเรียนวัดหัวคู	30	13
โรงเรียนสุเหร่าบ้านไร่	32	13
โรงเรียนคลองเจริญราษฎร์	28	12
โรงเรียนปากคลองมอญ	13	5
โรงเรียนอนุบาลเคหะบางพลีฯ	127	52
โรงเรียนวัดมงคลนิมิต	27	11
รวม	539	224

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นสำหรับสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเป็นเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปมี 3 ด้าน ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา มี 10 ด้าน ประกอบด้วย หลักประสิทธิผล หลักประสิทธิภาพ หลักการตอบสนอง หลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักมุ่งเน้นฉันทามติ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90-95) ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยด้วยการประมวลความรู้แล้วร่างเครื่องมือให้ครอบคลุมหลักธรรมาภิบาล 10 ด้าน
3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนอต่อที่ปรึกษางานนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป
4. นำแบบสอบถามที่สร้างไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of objective congruence: IOC) โดยมีสูตรดังนี้

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทุกคน

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่าแบบสอบถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (Index of Item objective congruence: IOC) โดยเกณฑ์การตัดสิน IOC ที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 3 ท่านประกอบด้วย

4.1	ดร.สุรัตน์ ไชยชมภู	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.2	ดร.จิราพรรณ พงสรวักสรณ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
4.3	นายเกรียงศักดิ์ รุ่งโรจน์	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

5. นำแบบสอบถาม เสนอประธานที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการผู้ควบคุมงานนิพนธ์ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน

6. นำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-correlation) พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง .38-.80

7. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น .98

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและมีความสมบูรณ์เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับข้าราชการครูในสังกัด
2. นำหนังสือเสนอผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนเพื่อการศึกษาวิเคราะห์

จำนวน 224 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบทดสอบที่ได้รับคืน โดยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์นำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

1. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละขั้นของแบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน

2. การแปลความหมายคะแนน ได้กำหนดเกณฑ์ความหมายของคะแนนเฉลี่ยของคำตอบโดยแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2535, หน้า 23-24) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับน้อยมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยตามความคิดของครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ด้วยการทดสอบที (t -test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยตามความคิดของครูในการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ทำงานว่าแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ้ (Sheffe's
method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน บางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเริ่มจากการกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงเอฟ (F -Distribution)
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงที (t -Distribution)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการยอมรับนัยสำคัญ (Probability)
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน (Mean square)
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสอง (Sum of squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังปรากฏผลในตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	n = 224	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	66	29.50
หญิง	158	70.50
รวม	224	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 29.50 และเพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 70.50

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	n = 224	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับปริญญาตรี	145	64.70
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	79	35.30
รวม	224	100.00

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 64.70 และมีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์สอน

ประสบการณ์สอน	n = 224	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ปี	91	40.60
6-10 ปี	83	37.10
10 ปี ขึ้นไป	50	22.30
รวม	224	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์สอน 1-5 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 มีประสบการณ์สอน 6-10 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10 และมีประสบการณ์สอน 10 ปี ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 22.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ดังปรากฏผลในตารางที่ 5-15

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ระดับการปฏิบัติ	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. หลักประสิทธิผล	4.03	.62	มาก	4
2. หลักประสิทธิภาพ	4.08	.64	มาก	2
3. หลักการตอบสนอง	4.11	.58	มาก	1
4. หลักความรับผิดชอบ	3.98	.66	มาก	5
5. หลักความโปร่งใส	4.05	.62	มาก	3
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.93	.65	มาก	9
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.94	.63	มาก	7
8. หลักนิติธรรม	3.94	.65	มาก	8
9. หลักความเสมอภาค	3.96	.68	มาก	6
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.91	.71	มาก	10
รวม	3.98	.58	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดย
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลัก
ประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิผล โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักประสิทธิผล	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทางยุทธศาสตร์ และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน	3.92	.72	มาก	3
2. ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่ เป็นมาตรฐาน	4.03	.73	มาก	2
3. ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ	4.13	.80	มาก	1
รวม	4.03	.62	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิผล โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และ
พัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็น
มาตรฐาน และผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักประสิทธิภาพ	n = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	SD		
1. ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษา ประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย	4.07	.79	มาก	4
2. ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษา ประหยัดแรงงาน	3.95	.91	มาก	6
3. ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษา ประหยัดเวลา	4.12	.79	มาก	3
4. ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีดความสามารถ ในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนอง ความต้องการ	4.20	.76	มาก	1
5. ผู้บริหารออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้ สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด	4.16	.74	มาก	2
6. ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการ โดยการ ใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม	3.99	.79	มาก	5
รวม	4.08	.64	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีด
ความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ ผู้บริหารออกแบบ
กระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารมีวิธีการบริหาร
จัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดเวลา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผล
ให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักการตอบสนอง	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด	4.09	.69	มาก	3
2. ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม	4.02	.71	มาก	4
3. ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม	4.12	.68	มาก	2
4. ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย	4.20	.70	มาก	1
รวม	4.11	.58	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการตอบสนอง โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม และผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักความรับผิดชอบ	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบที่วางไว้	4.15	.79	มาก	1
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด	3.90	.79	มาก	4
3. ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ทั้งในด้านดีและด้านเสีย	3.97	.78	มาก	2
4. ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้นในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี	3.92	.78	มาก	3
รวม	3.98	.66	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่
ตามกฎระเบียบที่วางไว้ ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและด้านเสีย
และผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี
ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักความโปร่งใส	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถ ตรวจสอบได้	3.99	.79	มาก	5
2. ผู้บริหารทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เกิดความไว้วางใจ	4.10	.71	มาก	2
3. ผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้รับทราบ	4.01	.75	มาก	3
4. ผู้บริหารประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ อย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ	4.14	.77	มาก	1
5. ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง ตามสภาพจริง	4.01	.77	มาก	4
รวม	4.05	.62	มาก	

จากตารางที่ 10 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารประชุม
วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ ผู้บริหารทำให้
คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง เกิดความไว้วางใจ และผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจง
การดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้รับทราบ ลำดับสุดท้ายคือ
ผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักการมีส่วนร่วม	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน	3.87	.83	มาก	5
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.94	.87	มาก	3
3. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	3.95	.80	มาก	2
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา	3.90	.76	มาก	4
5. ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา	4.01	.74	มาก	1
รวม	3.93	.65	มาก	

จากตารางที่ 11 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการกระจายอำนาจ
โดยรวมและรายชื่อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และ ภารกิจให้บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแทน	3.99	.81	มาก	2
2. ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจจากส่วน ราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่นที่ เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน	3.92	.77	มาก	7
3. ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบใน การตัดสินใจให้แก่บุคลากรเพื่อดำเนินการแทน ตามสมควร	4.00	.80	มาก	1
4. ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบใน การตัดสินใจจากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วย การปกครองอื่นเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร	3.92	.75	มาก	8
5. ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระ ตามสมควร	3.85	.77	มาก	10
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	3.93	.81	มาก	6
7. ผู้บริหารมุ่งเน้นการสร้างสภาพพึงพอใจแก่บุคคลที่ เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา	3.96	.75	มาก	5
8. ผู้บริหารให้บริการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการศึกษา	3.97	.78	มาก	4

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ระดับการปฏิบัติด้านหลักการกระจายอำนาจ	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
9. ผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ	3.97	.79	มาก	3
10. ผู้บริหารเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ	3.92	.79	มาก	9
รวม	3.94	.63	มาก	

จากตารางที่ 12 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจให้บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน และผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ ลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ภาคประชาชนโดยมีอิสระตามสมควร

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักนิติธรรม	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ที่วางไว้อย่างเคร่งครัด	4.01	.80	มาก	1
2. ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาขึ้นอย่างมี เหตุผล ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย	3.92	.83	มาก	7
3. ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	3.92	.75	มาก	5
4. ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ ภายในสถานศึกษา	3.86	.83	มาก	8
5. ผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา	3.96	.78	มาก	3
6. ผู้บริหารพิจารณาความดี ความชอบตามระเบียบ ที่วางไว้	3.94	.77	มาก	4
7. บุคลากรในสถานศึกษายอมรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น	3.92	.81	มาก	6
8. ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	4.00	.80	มาก	2
รวม	3.94	.65	มาก	

จากตารางที่ 13 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของ โรงเรียนในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของ สถานศึกษาที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารให้ ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายใน สถานศึกษา

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความเสมอภาค โดยรวมและรายข้อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักความเสมอภาค	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน	4.02	.78	มาก	1
2. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่ง แยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ	3.96	.78	มาก	2
3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และ สภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์	3.95	.79	มาก	3
4. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล	3.92	.82	มาก	5
5. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ	3.93	.74	มาก	4
รวม	3.96	.68	มาก	

จากตารางที่ 14 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความเสมอภาค โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ และผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์ ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวมและรายชื่อ

ระดับการปฏิบัติด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ	<i>n</i> = 224		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน	3.97	.88	มาก	2
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง	3.78	.86	มาก	6
3. ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์	3.89	.87	มาก	5
4. ผู้บริหารได้รับฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง	3.91	.82	มาก	4
5. สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	3.99	.81	มาก	1
6. ผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาโดยฉันทามติ	3.92	.77	มาก	3
รวม	3.91	.71	มาก	

จากตารางที่ 15 พบว่า ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน และผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาโดยฉันทามติ ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์สอน ดังปรากฏผลในตารางที่ 16-21

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ระดับการปฏิบัติ	เพศ							
	ชาย <i>n</i> = 66				หญิง <i>n</i> = 158			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิผล	3.96	.58	มาก	7	4.05	.64	มาก	4
2. หลักประสิทธิภาพ	4.05	.63	มาก	1	4.09	.65	มาก	2
3. หลักการตอบสนอง	4.04	.61	มาก	2	4.14	.57	มาก	1
4. หลักความรับผิดชอบ	3.94	.68	มาก	8	4.00	.66	มาก	5
5. หลักความโปร่งใส	3.98	.61	มาก	4	4.08	.62	มาก	3
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.98	.66	มาก	5	3.91	.65	มาก	10
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.93	.65	มาก	9	3.95	.62	มาก	6
8. หลักนิติธรรม	3.94	.67	มาก	6	3.94	.64	มาก	7
9. หลักความเสมอภาค	4.01	.67	มาก	3	3.93	.68	มาก	8
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.88	.70	มาก	10	3.92	.71	มาก	9

รวม	3.97	.58	มาก	3.99	.58	มาก
-----	------	-----	-----	------	-----	-----

จากตารางที่ 16 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ ข้าราชการครูเพศชายในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักประสิทธิภาพ ด้านหลักการตอบสนอง และด้านหลักความเสมอภาค ลำดับสุดท้ายคือด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ข้าราชการครูหญิงในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ

ระดับการปฏิบัติ	เพศ				<i>t</i>	<i>p</i>
	ชาย		หญิง			
	<i>n</i> = 66		<i>n</i> = 158			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. หลักประสิทธิผล	3.96	.58	4.05	.64	-1.05	.29
2. หลักประสิทธิภาพ	4.05	.63	4.09	.65	-.46	.65
3. หลักการตอบสนอง	4.04	.61	4.14	.57	-1.19	.23
4. หลักความรับผิดชอบ	3.94	.68	4.00	.66	-.71	.48
5. หลักความโปร่งใส	3.98	.61	4.08	.62	-1.07	.29
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.98	.66	3.91	.65	.71	.48
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.93	.65	3.95	.62	-.20	.84
8. หลักนิติธรรม	3.94	.67	3.94	.64	.06	.95
9. หลักความเสมอภาค	4.01	.67	3.93	.68	.81	.42
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.88	.70	3.92	.71	-.37	.71
รวม	3.97	.58	3.99	-.28	.33	.78

จากตารางที่ 17 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ระดับการปฏิบัติ	วุฒิการศึกษา							
	ระดับปริญญาตรี				สูงกว่าระดับปริญญาตรี			
	<i>n</i> = 145				<i>n</i> = 79			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิผล	4.04	.62	มาก	5	4.00	.62	มาก	4
2. หลักประสิทธิภาพ	4.10	.65	มาก	2	4.05	.64	มาก	2
3. หลักการตอบสนอง	4.13	.56	มาก	1	4.07	.62	มาก	1
4. หลักความรับผิดชอบ	4.06	.66	มาก	4	3.85	.66	มาก	10
5. หลักความโปร่งใส	4.06	.61	มาก	3	4.03	.63	มาก	3
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.93	.69	มาก	9	3.94	.59	มาก	7
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.95	.64	มาก	6	3.93	.61	มาก	8
8. หลักนิติธรรม	3.95	.66	มาก	7	3.91	.65	มาก	9
9. หลักความเสมอภาค	3.95	.68	มาก	8	3.97	.67	มาก	5
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.88	.74	มาก	10	3.96	.65	มาก	6
รวม	3.99	.58	มาก		3.97	.57	มาก	

จากตารางที่ 18 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง

ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือด้านหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ระดับการปฏิบัติ	วุฒิการศึกษา				<i>t</i>	<i>p</i>
	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี			
	<i>n</i> = 145		<i>n</i> = 79			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. หลักประสิทธิผล	4.04	.62	4.00	.62	.40	.69
2. หลักประสิทธิภาพ	4.10	.65	4.05	.64	.47	.63
3. หลักการตอบสนอง	4.13	.56	4.07	.62	.76	.45
4. หลักความรับผิดชอบ	4.06	.66	3.85	.66	2.33*	.03
5. หลักความโปร่งใส	4.06	.61	4.03	.63	.40	.69
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.93	.69	3.94	.59	-.13	.90
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.95	.64	3.93	.61	.20	.84
8. หลักนิติธรรม	3.95	.66	3.91	.65	.47	.64
9. หลักความเสมอภาค	3.95	.68	3.97	.67	-.23	.82
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.88	.74	3.96	.65	-.80	.42
รวม	3.99	.58	3.97	.57	.33	.74

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้าน

ระดับการปฏิบัติ	ประสบการณ์สอน											
	1-5 ปี <i>n</i> = 91				6-10 ปี <i>n</i> = 83				10 ปี ขึ้นไป <i>n</i> = 50			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. หลักประสิทธิภาพ	4.10	.64	มาก	4	4.00	.65	มาก	4	3.93	.51	มาก	4
2. หลักประสิทธิผล	4.15	.65	มาก	2	4.08	.65	มาก	2	3.95	.62	มาก	3
3. หลักการตอบสนอง	4.18	.59	มาก	1	4.09	.62	มาก	1	4.02	.49	มาก	1
4. หลักความรับผิดชอบ	4.09	.63	มาก	5	3.96	.71	มาก	5	3.84	.64	มาก	10
5. หลักความโปร่งใส	4.12	.65	มาก	3	4.03	.59	มาก	3	3.95	.61	มาก	2
6. หลักการมีส่วนร่วม	3.95	.72	มาก	10	3.94	.64	มาก	6	3.89	.56	มาก	7
7. หลักการกระจายอำนาจ	3.97	.65	มาก	9	3.94	.66	มาก	7	3.88	.55	มาก	8
8. หลักนิติธรรม	3.98	.68	มาก	7	3.91	.66	มาก	9	3.90	.58	มาก	5
9. หลักความเสมอภาค	4.00	.70	มาก	6	3.94	.69	มาก	8	3.90	.62	มาก	6
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	3.98	.74	มาก	8	3.87	.72	มาก	10	3.85	.63	มาก	9
รวม	4.04	.59	มาก		3.97	.59	มาก		3.91	.52	มาก	

จากตารางที่ 20 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 1-5 ปี ในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 6-10 ปี ในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์สอน 10 ปี ขึ้นไป ในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักประสิทธิภาพ ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน

ระดับการปฏิบัติ	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. หลักประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.07	.53	1.39	.25
	ภายในกลุ่ม	221	84.55	.38		
	รวม	223	85.62			
2. หลักประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.30	.65	1.57	.21
	ภายในกลุ่ม	221	91.04	.41		
	รวม	223	92.33			
3. หลักการตอบสนอง	ระหว่างกลุ่ม	2	.87	.43	1.29	.28
	ภายในกลุ่ม	221	74.20	.34		
	รวม	223	75.07			
4. หลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.08	1.04	2.38	.10
	ภายในกลุ่ม	221	96.37	.44		
	รวม	223	98.45			
5. หลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	2	1.00	.50	1.31	.27
	ภายในกลุ่ม	221	84.12	.38		
	รวม	223	85.12			
6. หลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	.14	.07	.16	.85
	ภายในกลุ่ม	221	95.37	.43		
	รวม	223	95.50			
7. หลักการกระจายอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	2	.28	.14	.35	.71
	ภายในกลุ่ม	221	88.07	.40		
	รวม	223	88.35			
8. หลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.32	.16	.38	.67
	ภายในกลุ่ม	221	94.30	.43		
	รวม	223	94.62			

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ระดับการปฏิบัติ	แหล่งข้อมูล	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
9. หลักความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	2	.34	.17	.37	.69
	ภายในกลุ่ม	221	101.53	.46		
	รวม	223	101.87			
10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ	ระหว่างกลุ่ม	2	.83	.41	.83	.44
	ภายในกลุ่ม	221	110.89	.50		
	รวม	223	111.71			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.59	.30	.89	.41
	ภายในกลุ่ม	221	73.71	.33		
	รวม	223	74.30			

จากตารางที่ 21 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 224 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเป็นเกณฑ์มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .38-.80 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทำการแปลผลโดยนำเสนอเป็นตารางประกอบพร้อมการบรรยาย

สรุป

การศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สรุปผลได้ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความโปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ

1.1 ลักษณะรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิผล โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน และผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทาง ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน

1.2 ลักษณะรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ ผู้บริหารออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้สถานศึกษาเกิด ประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดเวลา ลำดับ สุดท้ายคือ ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน

1.3 ลักษณะรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการตอบสนอง โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม และผู้บริหารสามารถวางแผน ดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม

1.4 ลักษณะรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบที่วางไว้ ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและด้านเสีย และผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่าง เกร่งกรี้ด

1.5 ลักษณะรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส

โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ ผู้บริหารทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง เกิดความไว้วางใจ และผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้รับทราบ ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

1.6 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน

1.7 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้แก่บุคลากร เพื่อดำเนินการแทนตามสมควร ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจให้บุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน และผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระตามสมควร

1.8 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา

1.9 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความเสมอภาค โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเท่าเทียมกัน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ และผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์ ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล

1.10 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน และผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาโดยฉันทามติ ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง

2. เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

การศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านหลักการตอบสนอง ด้านหลักประสิทธิภาพ และด้านหลักความ โปร่งใส ลำดับสุดท้ายคือ ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ได้ อย่างมีคุณภาพ แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วาง ใจ รวมถึงตอบสนอง ตามความคาดหวัง/ ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความ หลากหลายและมีความแตกต่างกัน ได้อย่างเหมาะสม โดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิต ภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม และปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ตรงไปตรงมา และในด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติอยู่ใน ลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หรือแม้กระทั่งในการทำงานไม่มีการสร้างข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุกฤษณา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของ คณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าพฤติกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.1 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ผู้บริหารมี กระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน และผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทาง

ยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยมีกระบวนการปฏิบัติงานที่มีขั้นตอนชัดเจน มีระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมไปถึงการกำหนดทิศทาง และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งหลวงบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่าพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแก่งหลวงบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ไท (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่าความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.2 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักประสิทธิภาพ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการ ผู้บริหารออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด และผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดเวลา ลำดับสุดท้ายคือ ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการ ออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองความต้องการอยู่เสมอ ประหยัดเวลาและเกิดประโยชน์สูงสุด และในส่วนของผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงานอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนมองว่าในกระบวนการ

ปฏิบัติงานนั้น งานจะสำเร็จและมีประสิทธิภาพต้องขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจจากทุก ๆ ฝ่ายทำให้ผู้บริหารมองข้ามในส่วนของการประหยัดแรงงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุทธนา ชูดทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.3 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการตอบสนอง โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม และผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถตอบสนองความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย และสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ และในส่วนของผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่มอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะการสร้าง ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจนั้นต้องเกิดจากระยะเวลาและผลงานเชิงประจักษ์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ความอดทน อดกลั้น และความพยายามในการสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน

ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ ของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุดธนา ชูทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมชาติในการบริหารของ คณะกรรมการการบริหารโรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษา พบว่า พฤติกรรม การใช้หลักธรรมชาติของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมชาติ ในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

1.4 หลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบที่วางไว้ ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจาก การปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและด้านเสีย และผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่าง เคร่งครัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 สามารถตอบคำถามและชี้แจงได้ เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งมีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมี การจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และในส่วน ของผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัดอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหาร บางส่วนต้องมีหน้าที่หลาย ๆ อย่างในเวลาเดียวกัน จึงทำให้การปฏิบัติงานไม่เต็มที่เท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ กับการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผลการศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติ พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมชาติโดยรวมอยู่

ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุพธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.5 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ ผู้บริหารทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง เกิดความไว้วางใจ และผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้รับทราบ ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 วางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ มีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้รับทราบ ทำให้เกิดความไว้วางใจ และในส่วนของผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ อยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะระบบการตรวจสอบงานที่ยังยากซับซ้อน ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหลีกเลี่ยงในการตรวจสอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมืองจังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุพธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนา

ท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

1.6 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะหุ้นส่วน การพัฒนา ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอก สถานศึกษา และผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้ปกครอง และชุมชนมี ส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหาร มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย รับฟัง ความคิดเห็นจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และเปิดโอกาสให้ทุกส่วนมีส่วนร่วม ในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และในส่วนของผู้บริหารมี ความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชนอยู่ในลำดับสุดท้าย นั้น อาจเป็นเพราะในบางสถานการณ์ ผู้บริหารจำเป็นต้องตัดสินใจด้วยตนเอง ทำให้ถูกมองว่า ผู้บริหารขาดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร เพชรกันหา (2550) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ” ผล การศึกษาพบว่า ความรู้เกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่และความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่น ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลใน จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยุกฤษณา ชูตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของ คณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.7 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักการกระจายอำนาจ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้แก่บุคลากร เพื่อดำเนินการแทนตามสมควร ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจให้บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน และผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระตามสมควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 2 มีการมอบอำนาจในการตัดสินใจ โอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจต่าง ๆ ให้แก่บุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทนตามสมควรและเหมาะสม และใน ส่วนของผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระ ตามสมควรอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารมองว่าภารกิจทุกภารกิจล้วนแล้วมี ความสำคัญ จึงทำให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญในการมอบหมายหน้าที่ให้กับบุคคลที่เหมาะสม ที่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยยุทธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่องการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของ คณะกรรมการการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่าพฤติกรรม การใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหาร โรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษา ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญชริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.8 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวม

และรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาที่วางไว้อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด และผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาชง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ยึดถือกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ พร้อมปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด อีกทั้งยังนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา และในส่วนของผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษาอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษานั้นนำมาจากพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่ส่วนกลางกำหนดขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงยึดถือเป็นหลัก ทำให้ครูขาดส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระยัทธนา ชุตทองม้วน (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการการบริหารโรงเรียน โปลีเทคนิคลานนา เชียงใหม่ ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการใช้หลักธรรมาภิบาลของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน โปลีเทคนิคลานนาเชียงใหม่ พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.9 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาชง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักความเสมอภาค

โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเท่าเทียมกัน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่งแยกด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ และผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์ ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ให้ความสำคัญกับทุก ๆ ฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่มีการแบ่งแยกด้าน ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หรือแม้กระทั่งบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น และในส่วนของผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคลอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะผู้บริหารบางส่วนมองว่าเรื่องของสถานะของบุคคลนับว่าเป็นเรื่องส่วนตัว เพราะเหตุนี้จึงมองว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรให้ความสำคัญน้อยกว่าเรื่องอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย แกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมื่น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหาร ส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเป็นธรรมาภิบาลในการพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

1.10 หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ด้านหลักมุ่งเน้นฉันทามติ โดยภาพรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน และผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วม

ในกระบวนการสรรหาโดยนันทาคี ลำดับสุดท้ายคือผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ในการตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ รวมไปถึงบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการหาข้อตกลงภายในกลุ่มงาน และในส่วนของผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลงอยู่ในลำดับสุดท้ายนั้น อาจเป็นเพราะความคิดเห็นบางส่วน ผู้บริหารสถานศึกษามองว่า อาจจะเป็นข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ จึงไม่เห็นด้วยในความคิดเห็นนั้น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา นันทวิชัย (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญทริกา หนองภักดี (2556) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบรูพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบรูพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน บุญวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร แต่อย่างไรก็ตามเพศที่ต่างกัน ต่างมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ เจนยูทซ์ อุ่นเจริญทวีสิน (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลัก
 ธรรมชาติของเทศบาลตำบลสมเด็จพระ อำเภอสวมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าเพศแตกต่างกัน เห็นว่า
 ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของเทศบาลตำบลสมเด็จพระ อำเภอสวมเด็จพระ จังหวัด
 กาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน
 บางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตามวุฒิ
 การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านหลักความ
 รับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวุฒิการศึกษานับว่า
 เป็นตัวแปรที่สำคัญที่นำเนื่องจาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีมุมมอง ความคิดเห็น ความพึงพอใจ
 ต่อการบริหารของผู้บริหารที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจนยูทซ์ อุ่นเจริญทวีสิน
 (2553) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของเทศบาลตำบลสมเด็จพระ อำเภ
 สมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสมเด็จพระ ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน
 เห็นว่าปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของเทศบาลตำบลสมเด็จพระ อำเภอสวมเด็จพระ จังหวัด
 กาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงชัย นกขมิ้น
 (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล:
 กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับ
 การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับความเป็นธรรมชาติขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียน
 บางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 จำแนกตาม
 ประสบการณ์สอน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจ
 เป็นเพราะถึงแม้ว่าประสบการณ์สอนของข้าราชการครูมีระยะเวลาต่างกัน ก็ไม่ส่งผลต่อแนวคิดใน
 การใช้หลักธรรมชาติไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำนง นาหนองตูม
 (2550, หน้า 90) ได้ศึกษาการนำหลักธรรมชาติไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษา
 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4
 พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการนำหลัก
 ธรรมชาติไปใช้ในการบริหารมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้อง
 กับงานวิจัยของ สมคิด มหาวงษ์ (2554, หน้า 67) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารงานตาม
 หลักธรรมชาติของผู้บริหาร โรงเรียน ตามความคิดของครูสังกัดโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง
 จันทบุรีและตราดพบว่า ครูในจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราดที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

จะมีความความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทพล เรืองวิวงศ์ (2552) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายทวารวชิราชมณฑลตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายทวารวชิราชมณฑลตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์สอนนั้น แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักมุ่งเน้นจันทามติ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง และมีการหาข้อตกลง ข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์

2. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน และสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา

3. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักนิติธรรม ผู้บริหารควรให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา และมีการกำหนด ปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาขึ้นอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย

4. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการกระจายอำนาจ ผู้บริหารควรมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระตามสมควร และเพิ่มผลผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

5. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความเสมอภาค ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล และให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

6. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารควรปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด และมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี

7. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักประสิทธิผล ผู้บริหารควรมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน และมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน

8. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักความโปร่งใส ผู้บริหารควรมีการบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้องตามสภาพจริง

9. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน และควรมีการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการ โดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม

10. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักการตอบสนอง ผู้บริหารจะต้องสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม และสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมของครูในการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

3. ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางของครูในการมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานของโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา นาคสกุล. (2558). *ฉันทามติ*. เข้าถึงได้จาก <http://www.royin.go.th/th/knowledge>
- เกษม วัฒนชัย. (2546). *ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ปริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- โกสุมภ์ วนิชชานนท์ และวรวิทย์ อวีรุทซ์วรกุล. (2546). นายอานันท์ ปันยารชุน สร้างจิตสำนึก: หัวใจของการบริหารจัดการที่ดี. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 40(4), 9-12.
- จตุพร ผ่องสุข. (2550). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกสว่าง อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด*. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จ่านง นาหนองคูม. (2550). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารของผู้อำนวยการสถานศึกษาตามความคิดของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เจนยูทธ์ อุ่นเจริญทวีสิน. (2553). *ปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์*. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2546). *จุดบอดบนทางสู่ธรรมาภิบาล: บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา พวงเงินมาก. (2551). *ทัศนคติของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ชลธิชา ลิ้มสกุลศิริรัตน์. (2551). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *ศัพท์บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: แพลตฟอร์ม.

- ชำนาญวิทย์ เตรีตน์. (2540). *สภาพการเป็นตัวแทนในระบบการเลือกตั้งของไทย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐ์ภัค สิงหลกะ. (2549). *การศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมเอกชนเขตวัฒนากรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนะศักดิ์ ยูบูรณ์. (2553). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good governance)*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *ธรรมาภิบาล การบริหาร การปกครอง ที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: น้ำฝน.
- ณัฐฐา วินิจฉัยภาค. (2554). *นโยบายสาธารณะ แนวทางการศึกษาแบบสหวิทยาการ โครงการส่งเสริมและพัฒนา. เอกสารวิชาการสถาบันคิดพัฒนบริหารศาสตร์*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ตุลา.
- ทรงชัย นกขมิ้น. (2552). *การพัฒนาท้องถิ่นตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธัญญา อภิชาติเชียร โกวิท. (2552). *การศึกษาพฤติกรรมตามหลักธรรมาภิบาลของผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นันทพล เรืองวิวงศ์. (2552). *ศึกษาการบริหาร โดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายเทวธราชตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิติธร เพชรกันหา. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). *การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญญาภา สุทธิวงศ์. (2550). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการบริหารการศึกษา โรงเรียนนุ้มประสงค์วิทยา จังหวัดนนทบุรี*. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.

- บุญทริกา หนองภักดี. (2556). *พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายแกลงบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยะของ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุปผา นันทวิชัย. (2556). *พฤติกรรมกรรมการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ. (2546). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.*
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2546). *รายงานการวิจัยตัวชี้วัดธรรมาภิบาล (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.*
- บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). *การบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.*
- บุญส่ง เจริญศรี. (2550). *การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรอง ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครพนม.*
- ประเวศ ะสี. (2545). *วิถีนุษย์ในศตวรรษที่ 21 สู่ภพภูมิใหม่แห่งการพัฒนา. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ สดศรี-สฤษดิ์วงศ์.*
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2549). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวทางใหม่. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.*
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2551). *การพัฒนาองค์กรเพื่อการเปลี่ยนแปลง (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: เม็ดทราย พรินต์.*
- ปิติเทพ อยู่ยืนยง. (2556). *ธรรมาภิบาล (Good governance) ในสังคม. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.*
- ปิติพงศ์ วรรณรี. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

- ปกรณัฎฐ อินทร์มงคล. (2550). *ความพร้อมของข้าราชการครูที่มีต่อการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปาริชาติ เทพอารักษ์. (2550). *สุขภาวะของคนไทย จุดเริ่มต้นของความอยู่เย็นเป็นสุข*. กรุงเทพฯ: สำนักประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา.
- ปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ และรัชณี ภูชนะกุล. (2545). *ธรรมาภิบาลกับสังคมไทย*. *วารสารดำรงราชานุภาพ*, 3(7), 6-11.
- พรพรรณ อินทรประเสริฐ. (2550). *องค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า*. *คุณิพนธ์ศึกษาศาสตรคุษฎีบัณฑิต*, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พรพิมล วงศ์จันทร์. (2557). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารโรงเรียน นวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ*. *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระยุพธนา ชุตทองม้วน. (2550). *การใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารของคณะกรรมการบริหารโรงเรียนไทย โปล์เทคนิคคานนาเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. (2546, 9 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่มที่ 120 ตอนที่ 100 ก. หน้า 1-16.
- พุทธา โพธิ์มะฮาด. (2548). *สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- เพ็ญแข ช่อมณี. (2544). *ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน*. กรุงเทพฯ: เอ็มพันธ์ มณีโพธิ์เสน.
- ไพฑูรย์ บัวชิด. (2555). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. *สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภิญโญ สาธร. (2526). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณ.

- มนตรีพิทักษ์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มฤตติ กาญจนะ โภคิน. (2543). *การยอมรับบทบาทการบังคับบัญชาและพฤติกรรมผู้นำทางการบริหารของข้าราชการทหารหญิงในทัศนะของข้าราชการทหารสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัชณี ทีปการกร. (2556). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนเทศบาล 1 (สดาวร) สังกัดเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รับขวัญ ภาคภูมิ. (2547). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับสภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำแพงเพชร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- วรพันธ์ รุ่งกรด. (2540). *บทบาทจริงของพัฒนากรในโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน: ศึกษาในเขตพื้นที่ศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*
- วลัดดา คำจุมพล. (2551). *การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนสาคริวิทยา จังหวัดชัยภูมิ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันบัณฑิตศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- วิทยา แสงจันทร์. (2544). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับอำเภอในการรักษาสิ่งแวดล้อม: ศึกษากรณีจังหวัดระยอง*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิศรา รัตนสมัย. (2543). *การรับข่าวสารเพื่อสร้างความตระหนักสำนึกของประชาชนเกี่ยวกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวารสารศาสตร์และสื่อ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2543). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สันติวิธีเพื่อพัฒนาประชาธิปไตย.
- วุฒิพงษ์ เปรียบจริยวัฒน์. (2544). *คู่มือกู่ชาติทางออกวิกฤติ*. กรุงเทพฯ: สถาบันสหัสวรรษ.

- ศรินยา จันทสุทธีบรร. (2542). *บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนในการพัฒนาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาชนบท*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอเมืองลำพูน*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา, บัณฑิต วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศิลป์ชัย อวงตระกูล. (2553). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษเรียนร่วมสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สถาบันราชประชาสมาสัย. (2548). *สถาบันธรรมาภิบาลบันดาลสุข*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- สถาบันราชประชาสมาสัย. (2549). *กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชประชาสมาสัย.
- สมคิด มหาวงษ์. (2554). *การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดของครูสังกัด โรงเรียนเทศบาลในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี.
- สมชาย ฤคภานุวิวัฒน์. (2542). *การบริหารเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สมศักดิ์ แก้วสม. (2549). *รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหาร การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สมาน อัสวภูมิ. (2543). *รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สันติ ธรรมชาติ. (2545). *สุขภาพจิตในการทำงาน พฤติกรรมสุขภาพ และความพึงพอใจในงานของ ผู้บริหารธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2. (2560). *รายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี*. ประจวบคีรีขันธ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *ประสิทธิภาพการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชวนการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good governance)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบสอง พ.ศ. 2560-2564*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2552). *หลักธรรมาภิบาล*. กรุงเทพฯ: พีริเมียร์ โพร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2555). *รายงานการพัฒนาระบบราชการไทย ประจำปี พ.ศ. 2555*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *ปัญหาปฏิรูปการศึกษาแนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2550). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2546). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546*. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สุนทร ทองคำ. (2544). *พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์*. รายงานการค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุดจิต นิมิตรกุล. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการปกครองที่ดี*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- สุพล วังสินธุ์. (2545). *บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา*. *วารสารวิชาการ*, 1(4), 32-35.
- สุภานี สุวรรณมิตร. (2558). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดนครนายก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนันต์ ทองดารา. (2551). *การศึกษาความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการ ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนธรรมวาทิ*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนิรุทธ์ แดงหยง. (2554). *การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของบุคลากรมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

- อรรถัย แสงทอง. (2551). *หลักธรรมาภิบาลกับการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*: กรณีศึกษาศานศึกษาในเขตตลิ่งชัน. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อรพิน บุญวัฒน์. (2556). *การศึกษาความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อริย์รัช แก้วเกาะสะป้า. (2548). *ธรรมาภิบาลกับหลักสิทธิเสรีภาพในรัฐธรรมนูญ*. กรุงเทพฯ: รัฐสภา.
- อรุณ รักธรรม. (2547). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีองค์การ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อำนาจ บุญศรี. (2549). *สภาพการปฏิบัติงาน ปัญหา ความต้องการและความพึงพอใจในงานของหัวหน้างานและครูวิชาการสำนักงานกลุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุเทน บุญสีลา. (2559, 7 มิถุนายน). สัมภาษณ์.
- Brown, D. I. (1994). *Decentralization the administrator is guidebook to school district change*. California: Corwin Press.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New Yoek: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1970). *The human resources: Cases and concept*. New York: Hart Cout Brace B.
- Mercella, C. C. (2010). *Educational governance of the Morogo unified school District*, Ph.D., Capella University, 2005 Abstract. Retrieved from <http://proquest.uml.com/pqdweb>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ ว.1302

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ. ชลบุรี 20131

19 ธันวาคม พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย

2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอำนาจ เผือกบริสุทธิ์ รหัส 58920654

งานนิพนธ์เรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โดยมี ผศ. ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ว.1303

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

22 ธันวาคม พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งในขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนามต่อไปนี้

นายอำนาจ เผือกบริสุทธิ รหัส 58920654

งานนิพนธ์เรื่อง : หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โดยมี ผศ. ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

(สำเนา)

ที่ ศธ.6218.8/ว.1304

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

24 ธันวาคม พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้มีความเห็นชอบให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา ทำงานนิพนธ์
ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นายอำนาจ เผือกบริสุทธิ รหัส 58920654

งานนิพนธ์เรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่ม โรงเรียนบางเสาธง สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

โดยมี ผศ. ดร.ประยูร อิ่มสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-581

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

*****

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

2. แบบสอบถามนี้จะใช้เป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น และจะเสนอผลการศึกษาในภาพรวม จะไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม คำตอบของท่านจะได้รับการเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด แต่ละข้อเลือกตอบเพียงระดับเดียวเท่านั้น

4. การตอบแบบสอบถามของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อบุคลากรของท่าน และทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในครั้งนี้

นายอำนาจ เผือกบริสุทธิ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

ส่วนที่ 2

แบบสอบถามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

*****

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการบริหารงานในหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเป็นจริง โดยค่าคะแนนต่างๆ มีความหมายดังนี้

- 5 แสดงว่า ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 แสดงว่า ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก
- 3 แสดงว่า ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 แสดงว่า ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
- 1 แสดงว่า ผู้บริหารใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ก	ผู้บริหารมีความอดทน อดกลั้น และมีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง	✓				
ข	ผู้บริหารปฏิบัติต่อบุคลากรในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาค		✓			

คำอธิบาย

ข้อ ก ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นหมายเลข 5 แสดงว่า ผู้บริหารมีความอดทน อดกลั้น และมีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ ข ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็น หมายเลข 4 แสดงว่า ผู้บริหารปฏิบัติต่อบุคลากรในสถานศึกษาด้วยความเสมอภาค การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ข้อ	ลักษณะสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
หลักประสิทธิผล						
1	ผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน					
2	ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน					
3	ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ					
หลักประสิทธิภาพ						
4	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย					
5	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน					
6	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดเวลา					
7	ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ					
8	ผู้บริหารออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด					
9	ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม					
หลักการตอบสนอง						
10	ผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด					
11	ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม					
12	ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย					
หลักความรับผิดชอบ						
14	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบที่วางไว้					
15	ผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด					
16	ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและด้านเสีย					
17	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี					
หลักความโปร่งใส						
18	ผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้					
19	ผู้บริหารทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองเกิดความไว้วางใจ					
20	ผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้รับทราบ					
21	ผู้บริหารประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ					
22	ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้องตามสภาพจริง					
หลักการมีส่วนร่วม						
23	ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน					
24	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา					

ข้อ	ลักษณะสมบัติของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา					
27	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย ในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา					
หลักการกระจายอำนาจ						
28	ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจให้บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน					
29	ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจจากส่วนราชการ ส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน					
30	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร					
31	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจจากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่นเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร					
32	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจให้ภาคประชาชนโดยมีอิสระตามสมควร					
33	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา					
34	ผู้บริหารมุ่งเน้นการสร้างสภาพจิตใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา					
35	ผู้บริหารให้บริการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา					
36	ผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ					
37	ผู้บริหารเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
หลักนิติธรรม						
38	ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาที่วางไว้อย่างเคร่งครัด					
39	ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษาขึ้นอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย					
40	ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ					
41	ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา					
42	ผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎ กระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
43	ผู้บริหารพิจารณาความดี ความชอบตามระเบียบที่วางไว้					
44	บุคลากรในสถานศึกษายอมรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น					
45	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด					
หลักความเสมอภาค						
46	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน					
47	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ					
48	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์					
49	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล					
50	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ					

ข้อ	ลักษณะภูมิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
หลักมุ่งเน้นฉันทามติ						
51	ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน					
52	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ในการสร้างข้อตกลง					
53	ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับ ประโยชน์และเสียประโยชน์					
54	ผู้บริหารได้รับฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง					
55	สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดย เอกฉันทน์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบ ปฏิบัติ					
56	ผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมี บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาโดย ฉันทามติ					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

- แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ
เรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาชง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2

*****

เกณฑ์การแสดงความคิดเห็น

เมื่ออ่านข้อความแล้วกรุณาพิจารณาตรวจสอบว่าข้อความแต่ละข้อมีความสอดคล้องกับเนื้อหา ข้อมูล และตัวชี้วัดที่กำหนดหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักประสิทธิผล					
1	ผู้บริหารมีการปฏิบัติราชการที่มีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00
2	ผู้บริหารมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน	+1	+1	+1	1.00
3	ผู้บริหารมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00
หลักประสิทธิภาพ					
4	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดต้นทุนค่าใช้จ่าย	+1	+1	+1	1.00
5	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดแรงงาน	+1	+1	+1	1.00
6	ผู้บริหารมีวิธีการบริหารจัดการที่ส่งผลให้สถานศึกษาประหยัดเวลา	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักประสิทธิภาพ (ต่อ)					
7	ผู้บริหารมีวิธีการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการ	+1	+1	+1	1.00
8	ผู้บริหารออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้สถานศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุด	+1	+1	+1	1.00
9	ผู้บริหารมีการกำกับ ดูแล การบริหารจัดการโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00
หลักการตอบสนอง					
10	ผู้บริหารสามารถวางแผนดำเนินงานภายในระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00
11	ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่น และความไว้วางใจต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00
12	ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกกลุ่ม	+1	+1	+1	1.00
13	ผู้บริหารสามารถตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการ ด้วยวิธีการที่มีความหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00
หลักความรับผิดชอบ					
14	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ตามกฎระเบียบที่วางไว้	+1	+1	+1	1.00
15	ผู้บริหารปฏิบัติงานที่รับผิดชอบอย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	1.00
16	ผู้บริหารยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานทั้งในด้านดีและด้านเสีย	+1	+1	+1	1.00
17	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา และชุมชนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักความโปร่งใส					
18	ผู้บริหารบริหารงานอย่างโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	1.00
19	ผู้บริหารทำให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง เกิดความไว้วางใจ	+1	+1	+1	1.00
20	ผู้บริหารมีการจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อย่างเปิดเผยแก่บุคลากรในสถานศึกษาได้รับทราบ	+1	+1	+1	1.00
21	ผู้บริหารประชุมวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณ อย่างเป็นระบบ พร้อมรับการตรวจสอบ	+1	+1	+1	1.00
22	ผู้บริหารมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง ตามสภาพจริง	+1	+1	+1	1.00
หลักการมีส่วนร่วม					
23	ผู้บริหารมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน	+1	+1	+1	1.00
24	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
25	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคล ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
26	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
27	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนการปกครองแบบ ประชาธิปไตยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา	+1	+1	+1	1.00
หลักการกระจายอำนาจ					
28	ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจ และภารกิจ ให้บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ แทน	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักการกระจายอำนาจ (ต่อ)					
29	ผู้บริหารมีการถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจจากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแทน	+1	+1	+1	1.00
30	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้แก่บุคลากรเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร	+1	+1	+1	1.00
31	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจจากส่วนราชการส่วนกลาง ให้แก่หน่วยการปกครองอื่นเพื่อดำเนินการแทนตามสมควร	+1	+1	+1	1.00
32	ผู้บริหารมีการมอบอำนาจ และความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจให้ภาคประชาชน โดยมีอิสระตามสมควร	+1	+1	+1	1.00
33	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
34	ผู้บริหารมุ่งเน้นการสร้างควมพึงพอใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
35	ผู้บริหารให้บริการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1.00
36	ผู้บริหารมีการปรับปรุงกระบวนการเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ	+1	+1	+1	1.00
37	ผู้บริหารเพิ่มผลิตภาพ เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ	+1	+1	+1	1.00
หลักนิติธรรม					
38	ผู้บริหารปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาที่วางไว้ อย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	1.00
39	ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่างๆ ของสถานศึกษาขึ้นอย่างมีเหตุผล ถูกต้อง ชัดเจน และทันสมัย	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักนิติธรรม (ต่อ)					
40	ผู้บริหารมีการกำหนดและปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีความเป็นธรรม เสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00
41	ผู้บริหารให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นเพื่อนำมาใช้ภายในสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
42	ผู้บริหารนำพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ใช้ในการบริหารสถานศึกษา	+1	+1	+1	1.00
43	ผู้บริหารพิจารณาความดี ความชอบตามระเบียบที่วางไว้	+1	+1	+1	1.00
44	บุคลากรในสถานศึกษายอมรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ ที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น	+1	+1	+1	1.00
45	ผู้บริหารสนับสนุนให้บุคลากรยึดถือปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อตกลงต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด	+1	+1	+1	1.00
หลักความเสมอภาค					
46	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับนักเรียน คุณครู ผู้ปกครอง ชุมชน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเท่าเทียมกัน	+1	+1	+1	1.00
47	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับทุกคนโดย ไม่มีการแบ่งแยก ด้าน ชาย/ หญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ	+1	+1	+1	1.00
48	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคคลที่มีความพิการ และสภาพทางกายที่ไม่สมบูรณ์	+1	+1	+1	1.00
49	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับสุขภาพ สถานะของบุคคล	+1	+1	+1	1.00
50	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจ สังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ	+1	+1	+1	1.00

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้ทรงคุณวุฒิ			สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
หลักมุ่งเน้นฉันทามติ					
51	ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงทั่วไป ภายในกลุ่มงาน	+1	+1	+1	1.00
52	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการสร้างข้อตกลง	+1	+1	+1	1.00
53	ผู้บริหารมีการหาข้อตกลงข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์	+1	+1	+1	1.00
54	ผู้บริหารได้รับฟังข้อคิดเห็นจากกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรง	+1	+1	+1	1.00
55	สถานศึกษามีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์ ซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ	+1	+1	+1	1.00
56	ผู้บริหารคัดเลือกผู้ที่จะดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียน โดยมีบุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการสรรหาโดยฉันทามติ	+1	+1	+1	1.00

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 22 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1	.48	21	.58	41	.80
2	.54	22	.47	42	.68
3	.38	23	.60	43	.77
4	.46	24	.78	44	.71
5	.73	25	.78	45	.76
6	.62	26	.59	46	.80
7	.73	27	.58	47	.80
8	.73	28	.77	48	.76
9	.61	29	.80	49	.65
10	.50	30	.80	50	.53
11	.59	31	.75	51	.74
12	.64	32	.75	52	.77
13	.53	33	.69	53	.78
14	.50	34	.73	54	.73
15	.62	35	.73	55	.70
16	.64	36	.70	56	.72
17	.59	37	.75		
18	.70	38	.76		
19	.63	39	.65		
20	.68	40	.79		

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .98

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายอำนาจ เพ็ชรบริสุทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	7 พฤษภาคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	15/1 ม.5 ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	15/1 ม.5 ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2558-พ.ศ. 2560	ครู คศ.1 โรงเรียนวัดจรเข้ใหญ่ (สามัคคีพิทยาคาร) ตำบลศิระจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา